

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

DOMA ZDRAVLJA TOMISLAVGRAD

2022.

Broj: 01-02-08-11-3-3597-7/22

Sarajevo, septembar 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	8
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	10
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	15
5.1	Izrada i donošenje finansijskog plana	15
5.2	Izvještavanje	15
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	16
6.1	BILANS USPJEHA – IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD	16
6.1.1	Prihodi	16
6.1.1.1	Prihodi iz ugovora sa kupcima	16
6.1.1.2	Ostali prihodi i dobici	17
6.1.2	Rashodi	19
6.1.2.1	Poslovni rashodi	19
6.1.2.1.1	Troškovi sirovina i materijala	19
6.1.2.1.2	Troškovi energije i goriva	20
6.1.2.1.3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	21
6.1.2.1.4	Amortizacija	25
6.1.2.1.5	Troškovi primljenih usluga	25
6.1.2.1.6	Ostali poslovni rashodi i troškovi	25
6.1.3	Finansijski rezultat	25
6.2	BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA.....	26
6.2.1	Dugoročna imovina	26
6.2.1.1	Nekretnine, postrojenja i oprema	26
6.2.2	Kratkoročna imovina	29
6.2.2.1	Zalihe	29
6.2.2.2	Potraživanja od kupaca	29
6.2.2.3	Novac i novčani ekvivalenti	30
6.2.3	Kapital	30
6.2.4	Obaveze	31
6.2.4.1	Dugoročne obaveze	31
6.2.4.2	Odgođene porezne obaveze	32
6.2.4.3	Kratkoročne obaveze	34
6.2.5	Popis sredstava i obaveza	34
6.3	IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA	35
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	35
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	35
7.	JAVNE NABAVKE	36
8.	SUDSKI SPOROVI	41
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	41
V.	PRILOZI	44
1.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	44
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	44

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Doma zdravlja Tomislavgrad** (u dalnjem tekstu: **Dom zdravlja**), koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. 12. 2022. godine, Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu za period od 1. 1. 2022. do 31. 12. 2022. godine, Izvještaj o tokovima gotovine – Izvještaj o gotovinskim tokovima na dan 31. 12. 2022. godine, Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na dan 31. 12. 2022. godine, te Bilješke uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Doma zdravlja na 31. 12. 2022. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Ne možemo potvrditi iskazane odgođene prihode u iznosu od 1.189.615 KM, koji su preneseni sa pozicije revalorizacionih rezervi bez vjerodostojne knjigovodstvene isprave, koja mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastalog poslovnog događaja. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.4.1 Izvještaja);
2. Na datum bilansa obaveze po osnovu poreza i doprinosa su potcijenjene, s obzirom na to da su iskazane u iznosu od 1.227.805 KM, dok prema evidenciji Porezne uprave FBiH iznose 3.070.802 KM. To nije u skladu sa Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, a može imati uticaja i na akumulirani finansijski rezultat (tačka 6.2.4.2 Izvještaja);
3. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Dom zdravlja nije izvršio procjenu niti objavio značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja, odnosno nije postupio u skladu s tačkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja. Na 31. 12. 2022. godine akumulirani gubitak iz prethodnih perioda iznosi 649.066 KM, ukupne obaveze 4.094.739 KM, od čega se na dugoročne obaveze odnosi 2.175.186 KM, a na kratkoročne obaveze 1.919.553 KM, dok je tekuća imovina iznosi 562.737 KM. Navedeno ukazuje na to da Dom zdravlja tekućim sredstvima nije u mogućnosti blagovremeno izmirivati dospjele obaveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Doma zdravlja da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u finansijskim izvještajima (tačka 6.5 Izvještaja);
4. Nije izvršeno priznavanje potraživanja i prihoda u iznosu od 305.255 KM po osnovu presuda zbog nepoštovanja zaključenih ugovora o specijalizaciji u skladu s Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i računovodstvenim načelom nastanka događaja. To je imalo za posljedicu da su potcijenjena potraživanja na datum bilansa i prihodi za 2022. godinu za navedeni iznos, što je imalo uticaja i na finansijski rezultat (tačka 8. Izvještaja).

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Doma zdravlja u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Ostala pitanja

Finansijske izvještaje Doma zdravlja za godinu završenu 31. 12. 2022. revidirao je drugi revizor, koji je izrazio nemodifikovano mišljenje o tim finansijskim izvještajima 20. 6. 2022. godine.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Doma zdravlja odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Doma zdravlja da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Dom zdravlja ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Dom zdravlja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomске odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Doma zdravlja;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Doma zdravlja da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Dom zdravlja prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Doma zdravlja Tomislavgrad za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Doma zdravlja za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Nije uspostavljen unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika, što je obaveza u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Hercegbosanske županije (tačka 4. Izvještaja);**
2. **Nije proveden sveobuhvatan popis, jer njime nije obuhvaćeno zemljište, građevinski objekti, potraživanja od kupaca i obaveze prema dobavljačima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. To nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.5 Izvještaja);**
3. **Tenderska dokumentacija za postupak javne nabavke za izvođenje radova ugovorene vrijednosti 58.669 KM nije sačinjena na način da sadrži sve neophodne informacije na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude. Također, nisu poduzete aktivnosti u skladu s odredbama zaključenog ugovora za postupak javne nabavke ugovorene vrijednosti 344.787 KM za kašnjenja u slučaju neispunjerenja preuzetih obaveza dobavljača u utvrđenim rokovima. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Doma zdravlja u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih zaposlenika iskazan identičan početak i kraj radnog vremena, a korištenje pauze se ne evidentira, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost (tačka 6.1.2.1.3 Izvještaja).**
- **Upravno vijeće nije donijelo plan pokrivanja gubitka Doma zdravlja u skladu s članom 52. Statuta, koji je na 31. 12. 2022. godine iskazan u iznosu od 649.066 KM. Skupština Hercegbosanske županije kao osnivač nije poduzimala aktivnosti na pokriću akumuliranog gubitka, što je obaveza u skladu sa članom 54. Zakona o ustanovama Hercegbosanske županije (tačka 6.2.3 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Doma zdravlja odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrshishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Doma zdravlja, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 9. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Utvrđiti rizike i u skladu s tim donijeti registar rizika kako to nalaže Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.	Potrebno je Statut uskladiti sa zakonskim propisima, te donijeti interne procedure kojima bi se definisala metodologija planiranja i osiguralo praćenje efikasnosti i ekonomičnosti realizovanih aktivnosti.	4.
3.	Uspostaviti i provoditi unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti Hercegbosanske županije.	4.
4.	Donijeti plan integriteta i poduzeti aktivnosti na njegovoj implementaciji.	4.
5.	Upravni odbor treba blagovremeno razmatrati finansijski plan, te ga u slučaju potrebe, u skladu sa njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti.	5.1
6.	Troškove simpozija evidentirati na poziciji troškova proizvodnih usluga, u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva.	6.1.2.1.1
7.	Saćiniti normative utroška prehrambenih proizvoda s ciljem uspostavljanja adekvatne kontrole utroška prehrambenih proizvoda.	6.1.2.1.1
8.	Uvećanja plaća vršiti u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora, a Pravilnikom o radu propisati način na koji se ostvaruje pravo na uvećanje plaća predviđeno Kolektivnim ugovorom.	6.1.2.1.3
9.	Evidencije o radnom vremenu voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	6.1.2.1.3
10.	Obračun naknada za prevoz sa posla na posao vršiti u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora.	6.1.2.1.3
11.	Za radna mesta sistematizovana Pravilnikom o radu angažovanje izvršiti u skladu s odredbama Zakona o radu Hercegbosanske županije.	6.1.2.1.3
12.	Uskladiti Pravilnik o računovodstvenim politikama sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema u dijelu kojim se reguliše mjerjenje nakon početnog priznavanja dugotrajne materijalne imovine, a mjerjenje zemljišta nakon početnog priznavanja vršiti uz dosljednu primjenu odredbi Standarda i Pravilnika o računovodstvenim politikama Doma zdravlja.	6.2.1.1

13.	Na datum bilansa vršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o računovodstvenim politikama.	6.2.1.1
14.	Poduzeti aktivnosti prema osnivaču s ciljem njegovog uključivanja u rješavanje finansijskih problema Dom zdravlja, kako bi se osigurao daljnji nesmetani rad, u skladu s članom 54. Zakona o ustanovama Hercegbosanske županije i članom 52. Statuta.	6.2.3
15.	Poslovne promjene evidentirati na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.4.1
16.	Obaveze za poreze i doprinose evidentirati i iskazivati u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva i Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje, te izvršiti uplatu pripadajućih poreza i doprinosa u skladu sa Zakonom o doprinosima.	6.2.4.2
17.	Godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje sredstava i obaveza, te usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.5
18.	Prije sastavljanja finansijskih izvještaja izvršiti usaglašavanje obaveza po osnovu poreza i doprinosa u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.5
19.	Izvršiti procjenu sposobnosti Doma zdravlja da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu i sačiniti bilješke uz finansijske izvještaje u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.5
20.	Tendersku dokumentaciju sačinjavati u potpunosti u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima, kako bi sadržavala sve neophodne informacije na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude.	7.
21.	Nabavku roba, radova i usluga provoditi u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama, te poduzeti aktivnosti u skladu sa odredbama zaključenih ugovora u slučaju neispunjavanja preuzetih obaveza dobavljača.	7.
22.	Prihode priznavati u bilansu uspjeha kada dođe do povećanja budućih ekonomskih koristi vezanih za povećanje imovine ili smanjenje obaveza, koje se može pouzdano izmjeriti, u skladu sa Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje.	8.

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Pravilnik o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva;
 - Međunarodni računovodstveni standardi;
 - Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje;
 - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
 - Finansijski plan Doma zdravlja Tomislavgrad za 2022. godinu;
 - Zakon o ustanovama Hercegbosanske Županije;
 - Zakon o zdravstvenom osiguranju;
 - Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
 - Zakon o zdravstvenoj zaštiti Hercegbosanske Županije;
 - Zakon o finansijskom poslovanju;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o radu Hercegbosanske Županije;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Kolektivni ugovor o pravima o obavezama poslodavca i radnika – doktora medicine i stomatologije, medicinskih sestara i tehničara i pomoćnih radnika u djelatnosti zdravstva na području Hercegbosanske županije;
 - Statut Doma zdravlja Tomislavgrad;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Dom zdravlja kao zdravstvena ustanova sa stacionarom osnovana je Rješenjem Ministarstva zdravstva Hrvatske Republike Herceg Bosne od 9. 9. 1994. godine. Prije osnivanja Doma zdravlja kao samostalne zdravstvene ustanove, Dom zdravlja je djelovao u sklopu RO Medicinskog centra Livno, pod nazivom OOUR Dom zdravlja Livno, dok je prvi pravni prednik Dom zdravlja Zdravstvena stanica Duvno osnovana rješenjem Narodnog odbora sreza Duvno od 27. 12. 1952. godine. Odlukom o utvrđivanju statusa domova zdravlja na području Hercegbosanske Županije od 16. 6. 1998. godine,² Skupština Hercegbosanske županije preuzela je osnivačka prava nad Domom zdravlja. Odukom je utvrđeno da Skupštini Županije, kao vlasniku, pripadaju sva prava i obaveze određene zakonom.

Djelatnost Doma zdravlja je provođenje zakonom utvrđene primarne zdravstvene zaštite i određenih oblika specijalističko-konziljarne zdravstvene zaštite, što obuhvata: porodičnu medicinu . zdravstvenu zaštitu djece, djelatnost polivalentnih patronažnih sestara u zajednici, higijensko - epidemiološku zaštitu, hitnu medicinsku pomoć, zaštitu reproduktivnog zdravlja žena, zdravstvenu zaštitu od nespecifičnih i specifičnih plućnih bolesti, fizikalnu rehabilitaciju, mentalno zdravlje u zajednici, specifičnu zdravstvenu zaštitu djelatnika, kao dio medicine rada ako je ugovorena s poslodavcem, zubnozdravstvenu zaštitu, laboratorijsku i radiološku dijagnostiku, praćenje zdravstvenog stanja stanovništva i provođenje mjera za zaštitu i unapređenje zdravlja stanovništva, prevenciju, liječenje i rehabilitacija bolesti, otkrivanje i suzbijanje faktora rizika masovnih nezaraznih bolesti, specifičnu preventivnu zdravstvenu zaštitu mladih u osnovnim i srednjim školama, te fakultetima, imunizaciju protiv zaraznih bolesti, liječenje i rehabilitaciju u kući, palijativnu brigu, stacionarno liječenje i doktorsku djelatnost.

U toku 2022. godine Dom zdravlja nije imao usvojenu sistematizaciju, s opisom poslova po radnim mjestima, ovlaštenjima i odgovornostima. Pravilnikom o radu iz 2008. godine nije određen broj izvršilaca za svako radno mjesto, nisu utvrđeni opisi poslova po radnim mjestima, niti su jasno definisana ovlaštenja i odgovornosti zaposlenih (detaljnije pojašnjeno u tački 4. Izvještaja). Statutom su utvrđene organizacione jedinice/službe u okviru Doma zdravlja. Dom zdravlja je u 2022. godini obavljao svoju djelatnost sa ukupno 107 zaposlenih.

Sjedište Doma zdravlja je u Tomislavgradu, ulica Dr. Mije Ferića 12.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Doma zdravlja za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izradi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od januara do septembra 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

² „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 10/98

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši finansijsku reviziju Doma zdravlja. Nakon izvršene revizije za 2022. godinu date su ukupno 22 preporuke.

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu menadžmentu dato je deset preporuka, od kojih je šest implementirano do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, dvije preporuke su djelimično implementirane, a za dvije preporuke nisu preduzete aktivnosti.

Poduzimanjem aktivnosti po datim preporukama rukovodstvo je pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola. Preporuke koje su djelimično implementirane ili nisu nikako, ponovit će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Dom zdravlja u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljuju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljujući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH³ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Izvršili smo analizu uspostavljenog sistema internih kontrola kao modela, koji se definije kao proces koji provodi menadžment, dizajniran kako bi osigurao prihvatljivu garanciju za ostvarivanje ciljeva u djelotvornosti i učinkovitosti poslovanja, pouzdanosti finansijskog izvještavanja i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonima i propisima.

Rukovodstvo Doma zdravlja odgovorno je za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog finansijskog upravljanja i kontroli u Dom zdravlja. Rukovodstvo je odgovorno i za izradu internih akata (koji se zasnivaju na svih pet komponenti sistema internih kontrola i podzakonskim aktima), poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

Osnovni opći akt Doma zdravlja je Statut, kojeg je donio Upravni odbor 22. 12. 2015. godine, a na koji je dala saglasnost Skupština Hercegbosanske županije 28. 6. 2016. godine.⁵ Statutom su utvrđeni nazivi i sjedište, djelatnost, odgovornost u pravnom prometu, unutrašnja organizacija, organi upravljanja i rukovođenja, te stručni organi, zaposlenici s posebnim ovlastima i odgovornošćima, imovina Doma zdravlja i odgovornost za obaveze, odnos Doma zdravlja prema korisnicima usluga, unutrašnji nadzor, raspolaganje dobiti i pokrivanje gubitaka, javnost rada i pristup informacijama, opći akti, te poslovna i profesionalna tajna. Odredbe Statuta koje se odnose na imenovanje direktora nisu usaglašene sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti HBŽ u pogledu stručne spreme koju direktor mora ispunjavati (Izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti HBŽ je definisano da direktor osim zdravstvenog može biti pravnog ili ekonomskog usmjerenja).⁶ Izmjene i dopune Zakona zdravstvenoj zaštiti HBŽ objavljene su 29. 7. 2022. godine, a stupile na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama Hercegbosanske županije, a istim je utvrđena obaveza zdravstvenih ustanova da usklade svoju organizaciju, poslovanje i akte s odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od njegovog stupanja na snagu.

U toku 2022. godine u Dom zdravalja na snazi je bio Pravilnik o radu iz 2008. godine kojim je definisano zasnivanje radnog odnosa, sklapanje ugovora o radu, izbor zaposlenika s posebnim ovlastima i odgovornošćima, provjera stručnih i drugih radnih sposobnosti zaposlenih, volonterski rad, raspoređivanje zaposlenika na radna mjesta, radno vrijeme, plaće, dodaci i naknade plaće, pojedinačni poslovi, odnosno zanimanja koji su razvrstani se u grupe složenosti sa koeficijentima složenosti, otpremnine, zaštita prava, privremeni i povremeni poslovi i druga pitanja značajna za uposlenike i poslodavca. Međutim, Pravilnikom o radu nije određen broj izvršilaca za svako radno mjesto, nisu utvrđeni opisi poslova po radnim mjestima, niti su jasno definisana ovlaštenja i odgovornosti zaposlenih (opisi poslova definisani su pojedinačnim ugovorima o radu).

S obzirom na to da Pravilnikom o radu iz 2008. godine nije utvrđena unutrašnja organizacija, Statutom su utvrđene sljedeće službe organizacione jedinice/službe u okviru Doma zdravlja: Ured direktora, te službe za: porodičnu/opću medicinu, hitnu medicinu, zdravstvenu zaštitu predškolske djece, zdravstvenu zaštitu školske djece i mlađeži, zdravstvenu zaštitu žena s rodilištem, plućne bolesti, stomatološka služba, medicinu rada, očne bolesti, interne bolesti sa stacionarom za dijagnostiku i liječenje akutnih stanja, neurološke bolesti, higijensko - epidemiološku djelatnost, polivalentnu patronažu, govorno - jezične poteškoće, laboratorijsku dijagnostiku, radiološku dijagnostiku, računovodstvo i finansije, opće, pravne i kadrovske poslove, logistiku i održavanje i centri za: mentalno zdravlje u zajednici, fizikalnu rehabilitaciju i rani rast i razvoj.

Zaključkom Vlade Hercegbosanske župnije (u dalnjem tekstu: Vlada HBŽ) od 8. 2. 2022. godine utvrđena je obaveza zdravstvenih ustanova na području Hercegbosanske županije da donešu pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta u skladu sa standardima i normativima u oblasti zdravstva u roku od tri mjeseca od dana donošenja ovog Zaključka. Postupajući po Zaključku Vlade HBŽ, Dom zdravlja se obratio dopisom od 12. 5. 2022. godine Vladi HBŽ i Ministarstvu rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije (u dalnjem tekstu: nadležno Ministarstvo) u vezi s donošenjem pravilnika, s obzirom na to da je u tom periodu u postupku usvajanja i javne rasprave bio Zakon o radu Hercegbosanske županije (Zakon o radu HBŽ) kao i kolektivni ugovor. Resorno Ministarstvo je aktom od 7. 6. 2022. godine obavijestilo Dom zdravlja da će, po završetku procedure donošenja zakona o radu HBŽ, pristupiti kolektivnom pregovaranju u vezi zaključenja novog kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva na području Županije, a da će se pravilnici o radu zdravstvenih ustanova donositi u skladu s odredbama novog županijskog zakona o radu i novog kolektivnog ugovora. Zakon o radu HBŽ donesen je 29. 7. 2022. godine, a članom 118. definisana je obaveza poslodavca koji zapošljava više od 30 radnika da donosi i objavljuje pravilnik o radu kojim se uređuju plaće, organizacija rada, sistematizacija radnih mjesta, posebni uslovi za zasnivanje radnog odnosa i druga pitanja. Članom 173. definisano je da su poslodavci dužni uskladiti pravilnike o radu s odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu zakona.

⁵ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 6/16

⁶ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 10/22

Također, Kolektivni ugovor o pravima o obavezama poslodavca i radnika – doktora medicine i stomatologije, medicinskih sestara i tehničara i pomoćnih radnika u djelatnosti zdravstva na području Hercegbosanske županije donesen je u septembru 2022. godine, ali isti nije potpisao Sindikat pomoćnih radnika u zdravstvu Hercegbosanske županije. Aneks Kolektivnog ugovora donesen je januaru 2023. godine i potpisali su ga Vlada HBŽ i svi predsjednici sindikata.⁷

Upravni odbor je 23. 6. 2023. godine usvojio novi Pravilnik o radu, plaćama, unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta kojim su uređeni pitanja prava i obaveza Doma zdravlja, zaključivanje ugovora o radu, obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje za rad, organizacija i sistematizacija poslova (Pravilnikom je utvrđen broj izvršilaca za svako radno mjesto, opisi poslova po radnim mjestima, ovlaštenja i odgovornosti), radno vrijeme, zaštita zaposlenih, plaće i naknade plaća, ostvarivanje prava i obaveza iz radnog odnosa i druga pitanja. Dom zdravlja uputio je 27. 6. 2023. godine navedeni Pravilnik na saglasnost nadležnom Ministarstvu, ali do okončanja revizije nije dobivena saglasnost nadležnog Ministarstva.

Upravljanje rizicima je proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve korisnika javnih sredstava, te poduzimanja potrebnih radnji, posebno primjenom sistema finansijskog upravljanja i kontrole, a u svrhu smanjenja rizika. Koordiniranjem razvoja finansijskog upravljanja i kontrole upravlja koordinatorica, koja obavlja redovne poslove voditeljice Službe za računovodstvo i finansije. U vezi upravljanja rizicima, nije donesen interni akt kojim bi se uredilo upravljanje rizicima u Domu zdravlja. Dom zdravlja je u toku 2023. godine sačinio registar rizika, te je utvrdio samo jedan rizik i to za proces zaprimanja, obrade i plaćanja računa i za ovaj rizik urađena je procjena i mjere za ublažavanje rizika. Nije izvršena procjena rizika za sve procese utvrđene mapom procesa. **Zbog svega navedenog smatramo da upravljanje rizicima, njihovo praćenje i procjena na nivou Domu zdravlja nije uspostavljeno u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.**

S ciljem uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sistema internih kontrola, konstatovali smo da je Dom zdravlja usvojio određene interne akte. Međutim, nisu donesene interne procedure o načinu, metodologiji i rokovima planiranja, niti su utvrđene procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti. Postupajući po datoj preporuci iz Pisma menadžmentu, Upravni odbor je u 2023. godini donio: Pravilnik o javnim nabavkama roba, usluga i radova, Pravilnik o stručnom usavršavanju i specijalizacijama zaposlenih, te Pravilnik o organizaciji računovodstvenog informacionog sistema Doma zdravlja. Također, direktorica je u toku 2023. godine donijela Pravilnik o upotrebi sanitetskih i putničkih vozila. U toku 2023. godine Dom zdravlja je sačinio mapu procesa koja sadrži opise ključnih poslovnih procesa, a koji se provode u službama.

Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu sačinjen je i dostavljen Ministarstvu finansija Hercegbosanske županije. U izvještaju za mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama navedeno je samo da se poduzimaju mjere na uspostavi Registra rizika do jula 2023. godine.

Navedeno ukazuje na to da sistem internih kontrola nije uspostavljen, kako je utvrđeno Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, u dijelu kontrolnog okruženja i upravljanja rizicima, praćenja i procjene.

Preporuke:

- utvrditi rizike i u skladu s tim donijeti registar rizika kako to nalaže Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH;**
- potrebno je Statut uskladiti sa zakonskim propisima, te donijeti interne procedure kojima bi se definisala metodologija planiranja i osiguralo praćenje efikasnosti i ekonomičnosti realizovanih aktivnosti.**

⁷ Sindikat doktora HBŽ, Sindikat medicinskih sestara i tehničara HBŽ i Sindikat pomoćnih radnika u zdravstvu Hercegbosanske županije

Organ Doma zdravlja

Upravni odbor kao organ upravljanja Domom zdravlja definisan je članom 43. Zakona o zdravstvenoj zaštiti HBŽ⁸ i članom 15. Statuta, u sastavu od pet članova, kojeg imenuje i razrešava Vlada HBŽ, na prijedlog županijskog ministra zdravstva. Vlada HBŽ je Rješenjem od 30. 6. 2021. godine⁹ imenovala članove Upravnog odbora na mandatno razdoblje od četiri godine u sastavu: Stipe Radoš - predsjednik i članovi Melita Sušilović, Andrea Mladina, Ivica Ćosić i Maho Šehić. U toku 2022. godine Upravni odbor je održao devet sjednica, na kojima je odlučivao o pitanjima utvrđenim Statutom i Poslovnikom o radu Upravnog odbora.

Direktor rukovodi, predstavlja, zastupa i odgovara za zakonitost rada Doma zdravlja, u skladu s članom 21. Statuta. U skladu s članom 45. Zakona o zdravstvenoj zaštiti HBŽ, direktora imenuje Upravno vijeće zdravstvene ustanove, uz prethodnu saglasnost Vlade HBŽ. Članom 23. Statuta definisano je direktor Doma zdravlja može biti osoba sa završenim medicinskim, stomatološkim odnosno farmaceutskim fakultetom i s najmanje pet godina radnog iskustva u struci i poznavanjem zdravstvenog menadžmenta. Izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti HBŽ definisano je da direktor zdravstvene ustanove moram imati VII stepen stručne spreme, zdravstvenog, pravnog ili ekonomskog usmjerenja, znanje o zdravstvenom menadžmentu, najmanje pet godina radnog iskustva u struci, te ispunjavati i druge uslove propisane aktom o osnivanju, odnosno statutom. Također, za direktora zdravstvene ustanove može biti izabrana i osoba koja nema znanje o zdravstvenom menadžmentu, ali je obavezna isto steći u roku od 24 mjeseca, računajući od dana imenovanja na poziciju direktora. Neusklađenost Statuta sa Izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti HBŽ obrazložena je u okviru *Sistema internih kontrola* za što je data odgovarajuća preporuka.

Domom zdravlja rukovodi direktorica Ivanka Živković, imenovana Odlukom Upravnog vijeća od 18. 11. 2019. godine na mandatno razdoblje od četiri godine, na što je Vlada HBŽ dala saglasnost 26. 11. 2019. godine. Direktorica ispunjava uslove za obavljanje dužnosti u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti HBŽ i Statuta.

Unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika

Dom zdravlja je, u skladu s članovima 107. i 108. Zakona o zdravstvenoj zaštiti HBŽ i članom 59. Statuta, obavezan provoditi unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika, kojima je definisano da se unutrašnji nadzor obavlja na osnovu općeg akta zdravstvene ustanove i godišnjeg plana i programa provođenja unutrašnjeg nadzora, a plan i program unutrašnjeg nadzora donosi direktor. Članom 68. Statuta definisano je da Upravno vijeće donosi opće akte, među kojima je i pravilnik o obavljanju unutrašnjeg stručnog nadzora.

Upravno vijeće nije donijelo pravilnik o obavljanju unutrašnjeg stručnog nadzora. Također, nije donesen godišnji plan i program provođenja unutrašnjeg nadzora za 2022. godinu, niti je prezentirano da je vršen unutrašnji nadzor nad radom organizacionih jedinica i zdravstvenih radnika. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Hercegbosanske županije i Statutom.

Postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu, Upravni odbor je 6. 2. 2023. godine donio Pravilnik o obavljanju unutrašnjeg stručnog nadzora Doma zdravlja Tomislavgrad, a 27. 3. 2023. godine direktorica je donijela Godišnji plan unutrašnjeg nadzora u Domu zdravlja.

Preporuka:

- uspostaviti i provoditi unutrašnji nadzor nad radom organizacijskih jedinica i zdravstvenih radnika u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti Hercegbosanske županije.**

⁸ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 11/05 i 10/22
⁹ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 4/21

Sigurnosni standardi

U skladu s članom 55. Zakona o zdravstvenoj zaštiti¹⁰ Dom zdravlja je dužan uspostaviti sistem bezbjednosnih standarda. Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH (u dalnjem tekstu: AKAZ) je jedini nadležni organ u oblasti poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga i akreditacije zdravstvenih ustanova u FBiH. Akreditacija podrazumijeva postupak kojim se ocjenjuje i potvrđuje da zdravstvena ustanova zadovoljava unaprijed definisane i objavljene standarde bezbjednosti i kvaliteta u procesu pružanja zdravstvene zaštite, kao i sticanje akreditacijskog statusa kod AKAZ-a. Akreditacija obuhvaća i certifikaciju i vrši se svake tri godine u skladu sa Zakonom o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu FBiH.¹¹ Članom 6. ovog Zakona definisano je da je učešće u programu akreditacije dobrovoljan proces koji se vrši na zahtjev zdravstvenih ustanova primarne i bolničke zdravstvene zaštite, a dodjeljuje se onim zdravstvenim ustanovama za koje se dokaže da su ispunile postavljene standarde i kriterije AKAZ-a.

Prema prezentovanim podacima, AKAZ je Domu zdravlja izdao Rješenje o akreditaciji i certifikaciji 17. 8. 2022. godine kojim je dodijeljena integralna akreditacija i certifikacija u trajanju od tri godine i to: 97,26% akreditacijskih standarda za Dom zdravlja i 100% certifikacijskih standarda, 100% akreditacijskih standarda i 100% certifikacijskih standarda za Centar za mentalno zdravlje i Centar za Covid-19, te 97% akreditacijskih standarda i 100% certifikacijskih standarda za timove porodične medicine.

Interna revizija

Funkcija interne revizije nije uspostavljena, jer Dom zdravlja ne ispunjava obaveze i kriterije za uspostavljanja interne revizije u javnom sektoru u FBiH propisane Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹² i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.¹³

Članom 15. stav 4. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH propisano je da pravna lica u kojima većinski udjel imaju kantoni, a koja ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za internu reviziju, internu reviziju će obavljati zajednička jedinica za internu reviziju iz kantonalnog ministarstva finansija. Prema prezentiranim informacijama, do kraja 2022. godine Jedinica za internu reviziju nije uspostavljena na nivou Hercegbosanske županije.

Prevencija korupcije

Vlada HBŽ je u martu 2016. godine usvojila Strategiju za borbu protiv korupcije Hercegbosanske Županije 2016–2019., na osnovu koje je donesen Akcijski plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije Hercegbosanske Županije 2016–2019. godine. Po isteku vremenskog okvira ovih akata Vlada HBŽ nije donijela nove akte. Akcijskim planom utvrđena je obaveza donošenje plana integriteta, sa rokom od dvije godine po usvajanju strategije i akcijskog plana. Dom zdravlja nije sačinio plan integriteta.

Preporuka:

- donijeti plan integriteta i poduzeti aktivnosti na njegovoj implementaciji.**

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 46/10, 75/13

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 59/05, 52/11, 6/17

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje finansijskog plana

Finansijski plan za 2022. godinu Upravni odbor je donio 30. 3. 2022. godine u skladu s članom 65. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 20. Statuta. Finansijski plan je usvojen tek 30. 3. 2023. godine s obzirom na to da je Ugovor o pružanju zdravstvene zaštite sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Hercegbosanske županije (u daljem tekstu: Zavod) zaključen 3. 3. 2022. godine. U periodu od 1. 1. do 30. 3. 2022. godine Dom zdravlja se finansirao na način da je Zavod doznačavao mjesecne tranše u visini utvrđenog iznosa prethodne godine i iz vlastitih sredstava.

Finansijskim planom za 2022. godinu planirani su prihodi u iznosu od 4.756.179 KM, rashodi u iznosu od 4.410.708 KM, višak prihoda nad rashodima u iznosu od 345.471 KM.

U strukturi ukupnih prihoda najveći udio planiranih prihoda odnosi se na prihode po osnovu ugovora zaključenog sa Zavodom u iznosu od 2.920.939 KM. U strukturi ukupnih rashoda najveći udio planiranih rashoda odnosi se na plaće i naknade (3.324.352 KM) i materijalne troškove (507.046 KM).

Dom zdravlja nije donio unutrašnju proceduru o načinu i metodologiji planiranja, niti su utvrđene procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti realizovanih aktivnosti (preporuka data u okviru tačke 4. Izvještaja).

Finansijskim planom predviđeni prihodi i rashodi, te njihovo izvršenje, iskazani su u tabeli u sljedećim iznosima:

R. br.	Pozicija	Finansijski plan za 2022. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2021. godini	Indeks (4/3)*100
1	2	3	4	5	6
I	Prihodi	4.756.179	4.751.870	4.957.097	99,9
II	Rashodi	4.410.708	4.641.603	4.521.720	105,23
III (I-II)	Višak prihoda nad rashodima	345.471	110.267	435.377	31,91

Dom zdravlja je u 2022. godini ostvario prihode u iznosu od 4.751.870 KM, rashode u iznosu od 4.641.603 KM i iskazao višak prihoda nad rashodima u iznosu od 110.267 KM.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je prekoračenje ostvarenih rashoda na pojedinim pozicijama, kao i manje ostvarenih rashoda u odnosu na planirane na pojedinim pozicijama, što u konačnici predstavlja ukupno povećanje rashoda u finansijskom izvještaju u iznosu od 230.895 KM. Najznačajnija prekoračenja planiranih rashoda odnose se na sljedeće rashode: troškove plaća (164.743 KM), troškove energije i goriva (36.239 KM) i troškove održavanja (24.726 KM). **Imajući u vidu značajna odstupanja planiranih i ostvarenih rashoda, po pojedinačnim pozicijama iskazanim u finansijskom planu Doma zdravlja, u toku 2022. godine nisu vršene izmjene i dopune Finansijskog plana za 2022. godinu, kojima bi se izmijenili planirani iznosi rashoda u skladu s realizacijom.**

Program rada za 2022. godinu direktorica je donijela u martu 2022. godine u skladu s članom 26. Statuta, a koji je usvojio Upravni odbor također u martu 2022. godine.

Preporuka:

- Upravni odbor treba blagovremeno razmatrati finansijski plan, te ga u slučaju potrebe, u skladu sa njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti.*

5.2 Izvještavanje

U skladu s članom 20. Statuta Upravni odbor ima obavezu podnošenja osnivaču najmanje jedanput godišnje izvještaja o poslovanju. Finansijski izvještaj Doma zdravlja sa Izvještajem o finansijskom poslovanju za period od 1. 1. 2022. do 31. 12. 2022., dostavljeni su 8. 3. 2023. nadležnom Ministarstvu.

U skladu s članom 26. Statuta direktorica ima obavezu Upravnom odboru podnosići pismeni izvještaj o cijelokupnom poslovanju zdravstvene ustanove jednom tromjesečno. Tokom 2022. godine direktorica nije podnosila tromjesečne izvještaje Upravnom odboru u skladu s članom 26. Statuta, a u januaru 2023. godine sačinjen je tromjesečni izvještaj o radu za posljednji kvartal 2022. godine.¹⁴

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2022. godinu Dom zdravlja je sačinio i dostavio nadležnim organima i institucijama, u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Upravni odbor je 28. 2. 2023. godine donio Odluku o usvajanju godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu.

Dom zdravlja je subjekt od javnog interesa kako je utvrđeno članom 2. stav (1) tačka d) Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.¹⁵ Za priznavanje, mjerjenje, prezentaciju i objavljivanje pozicija u finansijskim izvještajima subjekti od javnog interesa, u skladu s članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, nezavisno o veličini, primjenjuju Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja. Pravilnikom o računovodstvenim politikama Doma zdravlja definisano je da su one sastavljene na načelima finansijskog izvještavanja u skladu s MRS i MSFI.

Uz Godišnje finansijske izvještaje predata je Izjava o primijenjenom standardu finansijskog izvještavanja, u kojoj je navedeno da je Dom zdravlja pri sačinjavanju finansijskih izvještaja koristio standard MSFI za MSP. Obavljenom revizijom konstatovano je da Dom zdravlja primjenjuje Međunarodne računovodstvene standarde i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja, a da je prilikom sačinjavanja Izjave o primijenjenom standardu finansijskog izvještavanja došlo do greške.

Reviziju finansijskih izvještaja Doma zdravlja za 2022. godinu obavilo je društvo „UHY REVIDENT“ d.o.o. Mostar, koje je izrazilo nemodifikovano mišljenje o finansijskim izvještajima, 30. 6. 2023. godine.

6.1 BILANS USPJEHA – IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD

6.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvještajima, iskazani su prihodi u iznosu 4.751.870 KM. Struktura ostvarenih prihoda prikazana je u narednoj tabeli:

	KM	KM
	1. 1.-31. 12. 2022.	1. 1.-31. 12. 2021.
PRIHODI	4.751.870	4.956.992
Prohodi iz ugovora s kupcima	3.634.767	4.099.332
Prihodi od pruženih usluga	3.634.767	4.099.332
Ostali prihodi i dobici	1.117.103	857.660

6.1.1.1 Prihodi iz ugovora sa kupcima

Prihodi iz ugovora sa kupcima iskazani su u iznosu od 3.634.767 KM i čine 76% ukupnih prihoda, a odnose se na prihode od pruženih usluga.

Najznačajniji dio ostvarenih prihoda od pruženih usluga u iznosu od 2.920.940 KM odnosi se na ostvarene prihode od Zavoda po osnovu zaključenog Ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite za 2022. godinu.

¹⁴ Obaveze izvještavanja o poslovanju utvrđene su članovima 20. i 26. Statuta. Obaveze sačinjavanja izvještaja o poslovanju nisu definisane Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Hercegbosanske županije, dok su federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti definisane, kao što je to definisano i u Statutu.

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 15/21

Uvidom u zaključeni Ugovor o pružanju usluga zdravstvene zaštite za 2022. godinu konstatovali smo da je zaključen 3. 3. 2022, a da se primjenjuje od 1. 1. 2022. godine. Predmetnim Ugovorom definisana je godišnja naknada za pružene zdravstvene usluge utvrđene Programom zdravstvene zaštite u iznosu od 2.920.940 KM. Članom 7. Ugovora definisano je da ugovorena naknada pokriva sve troškove osiguranja usluga za jednu godinu, za svaku osigurano osobu, što obuhvaća i administrativne i režijske troškove, dok je članom 8. Ugovora definisano da će se godišnja naknada plaćati kao mjesечно akontacija u visini 1/12 ugovorenog iznosa.

Po osnovu ovog Ugovora Zavod finansira Dom zdravlja za pružene usluge primarne zdravstvene zaštite te specijalističko – konzilijarne zaštite za osigurane osobe s područja Općine Tomislavgrad. Osim osiguranih osoba s područja Općine Tomislavgrad, Zavod finansira Dom zdravlja za usluge iz primarne zdravstvene zaštite koje se odnose na zaštitu mentalnog zdravlja i fizikalnu rehabilitaciju te usluge iz specijalističko – konzilijarne zaštite koje se odnose na ortodonciju, pedodonciju i stomatološku protetiku i za osigurane osobe s područja Općine Kupres. Prema izjavi odgovornih osoba, navedene usluge pruža Dom zdravlja jer Dom zdravlja iz spomenute Općine ne ispunjava uslove u pogledu kadra i medicinske opreme za pružanje ovih usluga. Sve ostale osobe smatraju se neosiguranim osobama, te plaćaju usluge Doma zdravlja prema Tarifi zdravstvenih usluga.

Preostali iznos prihoda od pruženih usluga (692.757 KM), odnosi se na prihode naplaćene od pacijenata od kojih su najznačajniji prihodi od: ljekarskih uvjerenja (64.310 KM), antigenskih testiranja na COVID-19 (44.965 KM), stomatoloških usluga (39.073 KM) i sanitarnih pregleda (23.465 KM). Ove prihode, Dom zdravlja ostvaruje obavljanjem svoje redovne djelatnosti, u skladu s Cjenovnikom usluga Doma zdravlja (u daljem tekstu: Cjenovnik) od jula 2021. godine, te izmjenama i dopunama Cjenovnika od oktobra 2021. godine, januara, juna i oktobra 2022. godine i maja 2023. godine, koji je donio Upravni odbor.

Osigurane osobe koje nisu uplatile premiju Zavoda („markicu“) s područja Općine Tomislavgrad (kao i osigurane osobe s područja Općine Kupres za usluge iz primarne zdravstvene zaštite koje se odnose na Zaštitu mentalnog zdravlja i fizikalnu rehabilitaciju te usluge iz specijalističko – konzilijarne zaštite koje se odnose na ortodonciju, pedodonciju i stomatološku protetiku) plaćaju participaciju kako je navedeno u pojedinačnim tabelama koje su sastavni dio Cjenovnika, a na osnovu Odluke o premiji - sudjelovanju osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite na teritoriju HBŽ. Članom 10. Ugovora definisano je da davatelj usluga (Dom zdravlja) naplati od osiguranih osoba kao dio neposrednog učešća u pojedinim troškovima zdravstvene zaštite u skladu s Odlukom premiji-sudjelovanju osiguranih soba u troškovima zdravstvene zaštite na teritoriju HBŽ, prihod su kupca usluga (Zavoda), a davatelj usluga je dužan osiguranim osobama izdati potvrdu o naplaćenoj participaciji. Izvještaj o naplaćenoj participaciji Dom zdravlja dostavlja Zavodu na utvrđenom obrascu i uplaćuje sredstva po ovom osnovu na račun Zavoda do 15-tog u mjesecu za prethodni mjesec. Nakon što Dom zdravlja uplati sredstva Zavodu, Zavod vrši povrat 90% iznosa uplaćenih sredstava ponovno Domu zdravlja (po ovom osnovu Dom zdravlja je iskazao prihod u iznosu od 4.830 KM).

Prihodi od dijalize iskazani su u iznosu od 21.070 KM, a evidentiranje je izvršeno na osnovu računa koje Dom zdravlja izdaje Federalnom zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, nakon što Županijska bolnica „Dr. Fra Mihovil Sučić“ Livno dostavi mjesečni pregled osiguranih osoba kojima se pruža hemodializacija.

Evidentiranje prihoda vršeno je po osnovu računa izdatih na ime pravnih i fizičkih lica kojima su pružene usluge.

6.1.1.2 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u ukupnom iznosu od 1.117.103 KM, od čega su najznačajniji: prihodi iz namjenskih izvora finansiranja (553.497 KM), prihodi od subvencija (285.000 KM), prihodi od donacija (232.764 KM) i prihodi od zakupa (36.000 KM).

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja iskazani su u iznosu od 553.497 KM, a odnose se na prihode iz županijskog budžeta (373.765 KM), prihode iz općinskog budžeta (115.996 KM), prihode od Županijskog zavoda za upošljavanje Livno (45.505 KM) i prihode ostvarene od Zavoda po osnovu refundacija za bolovanje (18.231 KM).

Prihodi iz županijskog budžeta iskazani su iznosu od 373.765 KM. Sredstva u iznosu od 172.000 KM doznačena su Domu zdravlja na osnovu Rješenja nadležnog Ministarstva od 23. 3. 2022. godine o dodjeli sredstava s pozicije „Potpore zdravstvenim institucijama“ u svrhu pomoći za tekuće održavanje i borbu protiv COVID-19. Također, ostvareni su prihodi u iznosu od 135.000 KM na osnovu Rješenja resornog Ministarstva od 6. 6. 2022. godine o dodjeli sredstava s pozicije „Potpore zdravstvenim institucijama“ u svrhu pomoći za tekuće održavanje. Rješenjima nije utvrđena obaveza sačinjavanja i dostavljanja izvještaja o utrošku ovih sredstava. Sredstva nadležnog Ministarstva utrošena su za tekuće potrebe, dijelom za plaće i za isplatu naknada po ugovorima o djelu i privremenim i povremenim poslovima, nabavku lijekova i ostalog medicinskog i sanitetskog materijala kao i ostalih materijalnih troškova tekućeg perioda, ali i za tekuće održavanje zgrada, vozila i opreme.

Osim toga, Rješenjem resornog Ministarstva od 22. 8. 2022. odobrena su sredstva u iznosu od 5.000 KM za plaćanje troškova preventivnog pregleda i administrativnih troškova iz programa preventivne mamografije na području Hercegbosanske županije. Odlukom direktorice od 31. 8. 2022. odobreno je da se uposlenicima Službe za radiološku dijagnostiku Doma zdravlja isplati naknada za obavljene poslove mamografije, prema dostavljenom izvještaju Službe, nakon što su urađeni pregledi i očitovane 303 mamografije. Također, Rješenjem od 12. 9. 2022. godine odobrena su sredstva u iznosu od 7.009 KM za nabavku kita za ekstrakciju nukleinskih kiselina COVID-19. Dom zdravlja je izvršio ovu nabavku od dobavljača CEE-MED d.o.o. Sarajevo, za što je ispostavljena faktura u iznosu od 7.009 KM.

Ostatak sredstava iz prihoda županijskog budžeta u iznosu od 54.756 KM odnosi se na uplate Vlade HBŽ po osnovu duga Doma zdravlja za električnu energiju, a na osnovu Rješenja o dodjeli sredstava s pozicije „Izvršenje sudske presude za električnu energiju za Županijsku bolnicu Livno i Dom zdravlja Tomislavgrad“. Dom zdravlja je u 2019. godini zaključio s JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar Ugovor o obročnoj otplati duga za čiju naplatu je određena ovrha, na osnovu kojeg se obavezao platiti utvrđeni dug s pripadajućim zateznim kamatama u 36 jednakih mjesecnih anuiteta. Ukupno dugovanje utvrđeno Ugovorom po osnovu glavnice za Dom zdravlja iznosi 110.670 KM. Također, Dom zdravlja je u 2019. godini s JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar zaključio Ugovor o obročnoj isplati duga utvrđenog prvostepenom sudskom odlukom, na osnovu kojeg se obavezao platiti utvrđeni dug s pripadajućim zateznim kamatama u 36 jednakih mjesecnih anuiteta. Ukupno dugovanje utvrđeno Ugovorom po osnovu glavnice za Dom zdravlja iznosi 63.619 KM. U 2022. godini Domu zdravlja doznačeno je 12 mjesecnih anuiteta, što ukupno iznosi 54.756 KM. Obavljenom revizijom konstatovali smo da Dom zdravlja nadležnom Ministarstvu mjesечно dostavlja dokaze o namjenskom utrošku sredstava, odnosno o izvršenim uplatama JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, po osnovu zaključenih Ugovora.

Prihodi iz općinskog budžeta iskazani su iznosu od 115.996 KM. Sredstva (99.996 KM) su doznačena putem redovnog transfera Općine Tomislavgrad (u daljem tekstu: Općina) za sufinansiranje Službe hitne medicinske pomoći i patronaže (obilazak starih i nemoćnih u udaljenim područjima).

Prihodi od donacija iskazani su u iznosu od 232.764 KM, a odnosi se na prihode od donacija koje se direktno priznaju u prihod (37.353 KM) i prihode vezane za prenos s odgođenih prihoda u skladu s odredbama MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći. Navedeni prihodi odnose se na obračunatu amortizaciju na donirana sredstva u iznosu od 195.410 KM. Prihodi od donacija koje se direktno priznaju u prihod odnose se na primljena sredstva za organizaciju Drugog simpozija u iznosu od 30.353 KM, a u okviru ovih sredstva najveći iznos od 10.000 KM dodijelila je Općina Tomislavgrad. Naime, Zaključkom općinskog načelnika od 30. 12. 2022. godine dodijeljena su sredstva kao finansijska pomoć u organizaciji Drugog simpozija, te je u skladu s Zaključkom dostavljen izvještaj o namjenskom utrošku ovih sredstava. Također, Crveni križ FBiH donirao je sredstva u iznosu od 7.000 KM u svrhu implementacije projekta „Promocija i implementacija mobilne vakcinacije protiv COVID-19 u FBiH“. Dom zdravlja je dostavio izvještaj o utrošku ovih sredstava.

Prihodi od subvencija iskazani su u iznosu od 285.000 KM, a sredstva su odobrena na osnovu Odluke Zavoda zdravstvenog osiguranja HBŽ o dodjeli i kriterijima raspodjele tekućih potpora zdravstvenim ustanovama za 2022. godinu od 21. 11. 2022. godine. Odlukom je utvrđen iznos pomoći za primarnu zdravstvenu zaštitu prema domovima zdravlja na području Županije po kriteriju učešća svakog pojedinog doma zdravlja u troškovima primarne zdravstvene zaštite u skladu s aktuelnim ugovorima. Sredstva su odobrena zbog značajnog rasta cijena roba i usluga, te osigurana izmjenama i dopunama Finansijskog plana Zavoda, radi održivosti pružanja ugovorenih zdravstvenih usluga. Odlukom o pojedinačnim iznosima o isplati tekuće pomoći zdravstvenim ustanovama od 21. 11. 2022. godine Domu zdravlja su odobrena sredstva u iznosu od 285.000 KM. Dom zdravlja je sačinio izvještaj o utrošku ovih sredstava, a ona su utrošena za: izmirenje obaveza prema dobavljačima (68.590 KM), isplatu dijela plaće po novom Kolektivnom ugovoru (178.402 KM), participaciju (11.864 KM), isplatu po ugovorima o privremenim i povremenim poslovima (18.649 KM), isplatu naknada članovima Upravnog odbora (1.924 KM) i ostale tekuće potrebe (5.570 KM).

Prihodi od zakupa iskazani su u iznosu od 36.000 KM, a Dom zdravlja ostvaruje prihode po osnovu zaključenog Ugovora o zakupu poslovnog prostora sa Ljekarničkom zdravstvenom ustanovom „Biopharm“ Neum, kojim je definisan mjesecni zakup u iznosu od 3.000 KM. Saglasnosti za izdavanje u najam dao je Upravni odbor.

6.1.2 Rashodi

U Godišnjim finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u iznosu od 4.641.603 KM. Struktura ostvarenih rashoda, iskazana u finansijskim izvještajima, je sljedeća:

	KM	
	1. 1.-31. 12. 2022.	1. 1.-31. 12. 2021.
RASHODI	4.641.603	4.521.615
Poslovni rashodi	4.606.435	4.506.791
Troškovi sirovina i materijala	333.718	448.916
Troškovi energije i goriva	153.339	104.720
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.693.556	3.564.497
Amortizacija	195.410	166.737
Troškovi primljenih usluga	131.695	104.782
Ostali poslovni rashodi i troškovi	98.717	117.139
Ostali rashodi i gubici	35.168	14.824

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 4.606.435 KM, što predstavlja 99,2% ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 99.644 KM.

6.1.2.1.1 Troškovi sirovina i materijala

Troškovi sirovina i materijala iskazani su u iznosu od 333.718 KM, a najznačajnije stavke u njihovoj strukturi su troškovi: laboratorijskog materijala (133.381 KM), lijekova i materijala za zdravstvenu zaštitu (58.241 KM), simpozija (30.811 KM), stomatološkog materijala (23.460 KM) i troškovi živežnih namirnica (22.536 KM). Knjigovodstveno evidentiranje sirovina i materijala vrši se na osnovu dokumenta „izdatnice“ iz materijalnog knjigovodstva, a koji se sačinjava na osnovu mjesecnog izvještaja o potrošnji svakog odjela. Obračun utroška vrši se FIFO metodom.

Troškovi simpozija iskazani su u iznosu od 30.811 KM. Uvidom u pojedinačne fakture ovih izdataka konstatovali smo da se ovi troškovi najvećim dijelom odnose na ugostiteljske usluge konzumacije jela i pića, promotivne materijale i vokalno instrumentalni nastup povodom organiziranja Drugog simpozija Doma zdravlja. Ovi troškovi knjigovodstveno su evidentirani na poziciji sirovina i materijala.

Knjigovodstveno evidentiranje ovih troškova nije u skladu s članom 43. Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva¹⁶ u kojem je regulisano da se ovi troškovi iskazuju u okviru proizvodnih usluga. Navedeno je imalo za posljedicu da su troškovi sirovina i materijala precijenjeni za 30.811 KM, a samim time troškovi proizvodnih usluga potcijenjeni za isti iznos, što nije imalo uticaja na finansijski rezultat.

Preporuka:

- ***troškove simpozija evidentirati na poziciji troškova proizvodnih usluga, u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva.***

Troškovi živežnih namirnica iskazani su u iznosu od 22.536 KM, a odnose se na nabavku prehrambenih proizvoda i svježeg mesa za potrebe kuhinje Doma zdravlja, na osnovu zaključenih okvirnih sporazuma i ugovora na periode od 12 mjeseci. Dom zdravlja je početkom 2022. godine zaključio okvirni sporazum o nabavci prehrambenih proizvoda sa dobavljačem Kamensko d.o.o. Tomislavgrad, u ukupnom iznosu 11.785 KM. Krajem 2021. godini zaključen je ugovor sa dobavljačem „Dugum“ d.o.o. Tomislavgrad za nabavku svježeg mesa u ukupnom u iznosu od 2.293 KM. Uvidom u uzorce ovih izdataka, konstatovali smo da je realizacija po ovom ugovoru premašena za 4.171 KM. Konstatovane nepravilnosti pri nabavci detaljnije su obrazložene u tački 7. Izveštaja.

Nabavke živežnih namirnica evidentirane su na osnovu računa dobavljača. Nisu uspostavljeni normativi utroška za svaki obrok pojedinačno, kojim bi se utvrdila vrsta i količina namirnica potrebna za pripremanje određenog jela. Osnov za iskazivanje troškova trebaju činiti svi troškovi namirnica potrebni za pripremu određenog jela, prema normativu i nabavnim cijenama namirnica. **Zbog ovakvog način iskazivanja ne možemo potvrditi da je uspostavljena adekvatna kontrola utroška prehrambenih proizvoda.**

Preporuka:

- ***sačiniti normative utroška prehrambenih proizvoda s ciljem uspostavljanja adekvatne kontrole utroška prehrambenih proizvoda.***

6.1.2.1.2 Troškovi energije i goriva

Utrošena energija i gorivo iznose 155.338 KM, a odnosi se na: troškove grijanja-pelet (64.321 KM), utrošeno gorivo (49.477 KM) i utrošenu električnu energiju (39.542 KM).

Troškovi grijanja odnose se na nabavku peleta od dobavljača PPT d.o.o. Tomislavgrad. Dom zdravlja je zaključio ugovore u septembru 2021. i oktobru 2022. godine za potrebe nabavke grijanja u ukupnoj vrijednosti 121.376 KM. Zbog nemogućnosti skladištenja, isporuka peleta za potrebe Doma zdravlja vrši se sukcesivno u skladu s potrebama sa maksimalnom količinom do 15 tona po jednoj isporuci.

Troškovi goriva odnose se na sukcesivnu nabavku goriva za službena vozila Doma zdravlja od dobavljača Papić d.o.o. Tomislavgrad. Dom zdravlja raspolaže sa ukupno osam službenih vozila i ima uspostavljen program Satwork d.o.o., koji omogućava satelitsko praćenje vozila. Program daje uvid u sljedeće podatke: status vozila, početno vrijeme, krajnje vrijeme, početnu lokaciju, krajnju lokaciju, trajanje vožnje, prekoračenja, vrijeme mirovanja, utrošak goriva, kilometraža, ukupna kilometraža. Kontrolu upotrebe službenih vozila vrši uposlenik raspoređen na radnom mjestu voditelja Tehničko-logističke službe.

Međutim, uvidom u uzorkovane putne naloge (PN-4) obrasce konstatovali smo da pojedini nisu popunjeni sa svim predviđenim podacima u skladu sa članom 6. Pravilnika o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga¹⁷ (u daljem tekstu: Pravilnika). Također u toku 2022. godine Dom zdravlja nije imao uspostavljen interni akt kojim bi regulisali korištenje službenih vozila.

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 81/21

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 7/07

Postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu, direktorica je 19. 5. 2023. godine donijela Pravilnik o upotrebi sanitetskih i putničkih vozila kojim su uređeni uslovi i način upotrebe vozila, njihovo održavanje, vođenje evidencije o upotrebi i kontrola. Također, Dom zdravlja je postupio po preporuci u dijelu popunjavanja putnog naloga (PN-4) obrasca, te je uvidom u uzorce u 2023. godini konstatovano da se isti popunjavaju u skladu sa odredbama Pravilnika.

6.1.2.1.3 Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 3.693.556 KM, što je za 129.059 KM više u odnosu na prethodnu godinu. Uvećanje troškova plaća najvećim dijelom nastalo je kao posljedica sklapanja novog Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na području Hercegbosanske županije, koji je stupio na snagu 26. 9. 2022. godine (u dalnjem tekstu: Kolektivni ugovor) kojim su uvećani koeficijenti složenosti poslova za pojedina radna mjesta kao i zbog povećanja neto satnice za zdravstvene radnike. Strukturu ovih troškova čine:

	u KM	
	1. 1. - 31. 12. 2022.	1. 1. - 31. 12. 2021.
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.693.556	3.564.497
Bruto plaće zaposlenih	3.019.093	2.853.351
Ostale naknade zaposlenih	448.430	441.576
Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uklj. članove odbora	226.033	269.570

Plaće i naknade plaća u toku 2022. godini bile su uređene Zakonom o radu HBŽ, Pravilnikom o radu iz 2008. godine, kolektivnim ugovorima iz 2018. godine,¹⁸ novim Kolektivnim ugovorom iz septembra 2022. godine.¹⁹ Odredbama Kolektivnog ugovora iz 2018. godine definisano je da su poslodavci dužni u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Kolektivnog ugovora donijeti pravilnike o radu. **Dom zdravlja nije ispoštovao odredbe u pogledu donošenja novog pravilnika, tako da je na snazi u toku 2022. godine bio Pravilnik o radu iz 2008. koji nije bio usaglašen s važećim Zakonom o radu HBŽ i kolektivnim ugovorima.**

Osnovna plaća predstavlja umnožak neto satnice, mjesечnog fonda sati i odgovarajućeg koeficijenta složenosti u koji su razvrstani poslovi radnika. Koeficijenti zaposlenih utvrđeni su kolektivnim ugovorima i Pravilnikom o radu. Neto satnica za djelatnost zdravstva iznosi je 2,24 KM. Stupanjem na snagu novog Kolektivnog ugovora u septembru 2022. godine za medicinsko osoblje utvrđena je nova satnica koja iznosi 2,35 KM. S obzirom na to da Sindikat nemedicinskog osoblja nije bio potpisnik novog Kolektivnog ugovora, za nemedicinsko osoblje se do kraja 2022. godine primjenjivala prethodno utvrđena neto satnica za djelatnost zdravstva u iznosu 2,24 KM. Osnovna plaća zaposlenika povećava se za svaku godinu radnog staža za 0,5%, s tim da ukupno povećanje ne može biti veće od 20%. Kolektivnim ugovorima predviđeno je povećanje osnovne plaće na osnovu naučnih stepeni (doktor nauka, magistar nauka i primarijus) u rasponu od 5% do 10%, pri čemu se nabrojana povećanja međusobno isključuju. Nadalje, uvećanje za položajni dodatak ostvaruju i zaposlenici koji obavljaju poslove rukovodioca pored svojih redovnih stručnih poslova u rasponu od 5% do 10%. Uz osnovnu plaću utvrđena su prava na povećanu plaću za noćni rad (30%), prekovremeni rad (30%), rad na dane sedmičnog odmora (20%) i rad u dane praznika koji su po Zakonu neradni (50%), pri čemu se naknade za rad u dane sedmičnog odmora i u dane praznika međusobno isključuju.

Revizorskim uzorkom smo obuhvatili obračun i isplatu plaća i naknada za juni, septembar, novembar i decembar 2022. godine. Najviša neto isplaćena plaća u 2022. godini iznosi je 3.970 KM, najniža 451 KM, dok je prosječna neto plaća iznosi 1.339 KM.

¹⁸ Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika – doktora medicine i stomatologije u djelatnosti zdravstva na području HBŽ (februar 2018. godine) i Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u djelatnosti zdravstva na području HBŽ (mart 2018. godine)

¹⁹ Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika – doktora medicine i stomatologije, medicinskih sestara i tehničara i pomoćnih radnika u djelatnosti zdravstva na području HBŽ

Uvidom u obračune plaće konstatovali smo da je za nemedicinsko osoblje vršeno uvećanje osnovne plaće za dio nemedicinskog osoblja (10 zaposlenih), i to zaposlenim u Službi za računovodstvo i finansije, Službi za opće, pravne i kadrovske poslove i Službi za logistiku i održavanje, vršeno u iznosu od 4% pozivajući se na odredbe člana 42. stav 2. tačka d. Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u djelatnosti zdravstva na području Hercegbosanske županije iz 2018. godine (navedeno je vidljivo iz platnih listi), te je uvećanje osnovne plaće vršeno tokom cijele godine. **Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u djelatnosti zdravstva na području Hercegbosanske županije iz marta 2018. godine definisano je poslodavac može radniku na radnom mjestu sa posebnim uslovim rada uvećati plaću rukovodeći se stepenom nepovoljnog uticaja faktora radnog mjeseta na zdravlje i radnu sposobnost radnika u skladu s odredbama zakona koje regulišu sigurnost na radu, kao i Pravilnikom o radu. Članom 42. posebno stavom 2. tačka d. precizirano je prema kojim uslovima rada se osnovna plaća može uvećati radnicima koji rade na: paranteralnoj aplikaciji i pripremi citostatika, higijensko-epidemiološkoj službi, hirurškim salama, koji su izloženi zračenju, odjeljenjima koji se bave liječenjem i dijagnostikom aktivne tuberkuloze, neurološkim odjeljenjima, porodična medicine, stomatološke sestre i dr.**

Kolektivnim ugovorom nije definisano način na koji se ostvaruje ovo pravo, niti je definisana obaveza donošenja posebnog akta, odnosno rješenja kojim se priznaje ovo pravo konkretnom zaposleniku. Također, ni Pravilnikom o radu nije definisan način na koji se ostvaruje ovo pravo. Navedeno upućuje da uvećanje plaće nemedicinskom osoblju nije vršeno u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora.

Za obračun osnovne plaće direktorice primjenjiva se koeficijent 6,5 utvrđen Odlukom Upravnog odbora od maja 2019. Vlada HBŽ je na sjednici održanoj u decembru 2022. donijela Odluku o koeficijentu za obračun plaće direktoru zdravstvene ustanove čiji je osnivač Hercegbosanska županija, kojom je koeficijent za obračun plaće direktora Doma zdravlja Tomislavgrad utvrđen u visini od sedam.

Kolektivnim ugovorima iz 2018. godine i Pravilnikom o radu utvrđeno je da puno radno vrijeme zaposlenih u Domu zdravlja traje 37,5 sati sedmično, i da je u pravilu raspoređeno na pet radnih dana u sedmici, od ponedeljka do petka. Stupanjem na snagu novog Kolektivnog ugovora u septembru 2022. godine, utvrđeno je da puno radno vrijeme traje 40 sati. Obzirom da Sindikat nemedicinskog osoblja nije bio potpisnik novog Kolektivnog ugovora, za nemedicinsko osoblje se do kraja 2022. godine primjenjivalo i obračunovalo radno vrijeme u trajanju od 37,5 sati. Članom 14. novog Kolektivnog ugovora definisano je da radnik koji radi duže od šest sati ima pravo na odmor u toku radnog dana u trajanju od najmanje 30 minuta, a vrijeme odmora uračunava se u radno vrijeme i ne može se odrediti u prva dva sata nakon početka radnog vremena, niti u zadnja dva sata prije završetka radnog vremena.

Članom 36. Pravilnika o radu definisano je da odluku o rasporedu radnog vremena donosi direktor na osnovu podzakonskog akta o organizaciji i rasporedu radnog vremena koji donosi nadležni ministar. Obavljenom revizijom konstatovali smo da su odluke o radnom vremenu donesene samo za: spremičice, zaposlene u kuhinji i u Službi hitne medicinske pomoći, a od kojih pojedine datiraju iz 2006. godine. Međutim, za ostale službe nisu bili doneseni posebni akti o radnom vremenu, što nije u skladu s članom 36. Pravilnika o radu.

Postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu, direktorica je u martu 2023. godine donijela Odluku o rasporedu, početku i završetku radnog vremena u Domu zdravlja. Dnevno radno vrijeme za zaposlenike započinje u 7 h, a završava u 15 h, s tim da se pauza uračunava u puno radno vrijeme, kako je definisano važećim Kolektivnim ugovorom iz septembra 2022. godine. Za pojedine službe i unutrašnje jedinice utvrđeno je drugačije radno vrijeme i to za: Službu hitne medicinske pomoći, Stomatološku službu, spremičice, vozače, RTG tehničare i medicinske sestre u vanjskoj saradnji.

Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu²⁰ (u dalnjem tekstu: Pravilnik) propisana je obaveza vođenja evidencija o radnom vremenu. U skladu s Pravilnikom evidencija o radnom vremenu mora sadržavati podatke o početku i završetku radnog vremena, vrijeme i sate zastoja i prekida rada i slično.

²⁰ „Sl. novine FBiH”, br. 92/16

Uvidom u evidencije o radnom vremenu koje su obuhvaćene uzorkom (mart, juni i septembar 2022. godine) utvrđeno je da je kod svih zaposlenika uzorkovanih administrativnih službi, Službe za ginekologiju i Službe za interne bolesti iskazano identično vrijeme početka i kraja radnog vremena od 7:00h do 14:30h, a vrijeme korištenja pauze nije evidentirano.

Zbog toga ne možemo potvrditi vjerodostojnost sačinjenih evidencija o provedenom vremenu na radnom mjestu, odnosno da je uspostavljena evidencija o radnom vremenu u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.

Također, uvećanje plaće nemedicinskom osoblju nije izvršeno u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora.

Preporuke:

- **uvećanja plaće vršiti u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora, a Pravilnikom o radu propisati način na koji se ostvaruje pravo na uvećanje plaće predviđeno Kolektivnim ugovorom;**
- **evidencije o radnom vremenu voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**

Ostale naknade zaposlenih iskazane su u iznosu od 448.430 KM. Ove naknade najvećim dijelom odnose se na: topli obrok (190.790 KM), troškove prevoza na posao i sa posla (88.812 KM), regres (61.604 KM), otpremnine (36.780 KM), solidarne pomoći za smrt zaposlenih ili člana porodice (30.976 KM), te dnevnice za službena putovanja (12.634 KM).

Naknada za topli obrok iskazana je u iznosu od 190.790 KM. Odlukom od 31. 12. 2021. godine koju je donijela direktorica utvrđeno je da visina toplog obroka po radnom danu u tekućoj godini iznosi 10 KM. Maksimalni iznos toplog obroka po zaposlenom ne može mjesečno iznosi više od 230 KM što predstavlja umnožak maksimalnog broja radnih dana i iznosa od 10 KM. Zaposlenicima koji koriste usluge kuhinje Doma zdravlja isplaćuje se polovica iznosa koji predstavlja umnožak radnih dana u mjesecu i visinu toplog obroka, o čemu prilaže izjavu o korištenju. Dom zdravlja ima uspostavljenu evidenciju o broju radnika koji koriste usluge kuhinje za određeni mjesec.

Naknade za prevoz na posao i sa posla iskazane su u iznosu od 88.812 KM. Kolektivnim ugovorima iz 2018. godine definisano je da zaposlenik ima pravo na naknadu za prijevoz ili naknadu troškova prijevoza na posao i sa posla u skladu sa odredbama Pravilnika o radu. Pravilnikom o radu definisano je da zaposlenici čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada tri i više kilometara imaju pravo na troškove prijevoza u skladu s cijenom javnog prijevoza, ali nije definisano da li se radi cijeni dnevne ili mjesecne karte. Članom 47. Kolektivnog ugovora koji je stupio na snagu u septembru 2022. godine definisano je da zaposlenicima pripada naknada za prijevoz u javnom saobraćaju ili novčana naknada u visini cijene mjesecne karte za najjeftiniji prijevoz, ako je mjesto stanovanja udaljeno najmanje dva kilometra.

Obavljenom revizijom konstatovali smo da se pravo za naknade za prevoz na posao i sa posla ostvaruje na osnovu potvrde o prebivalištu. Međutim, utvrđeno je da se visina naknade obračunava kao umnožak broja radnih dana i cijene dnevne karte na određenoj relaciji, što nije u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora, koji propisuje obračun u visini mjesecne karte.

Preporuka:

- **obračun naknada za prevoz na posao i sa posla vršiti u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora.**

Naknada za regres iskazana je u iznosu od 61.604 KM za 110 zaposlenika koji su ostvarili pravo na regres (jednom zaposleniku regres je isplaćen u iznosu od 278,75 KM s obzirom na to da je istom prestao radni odnos, te nije iskoristio godišnji odmor, a isplaćen je samo za dane za koje je ostvario pravo na regres). Isplata je izvršena na osnovu Odluke direktorice od 19. 8. 2022. godine, a u vezi sa prethodnom Odlukom Upravnog odbora, kojom je utvrđeno da naknada za regres iznosi 557,50 KM po zaposlenom.

Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u djelatnosti zdravstva na području Hercegbosanske županije iz marta 2018. godine, koji je u trenutku isplate bio na snazi, utvrđeno je zaposlenici imaju pravo na regres za korištenje godišnjeg odmora u visini od 50% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjim podacima Federalnog zavoda za statistiku, na temelju odluke Upravnog odbora. Kolektivnim ugovorom za doktore medicine i stomatologije iz februara 2018. godine utvrđeno je da zaposlenici imaju pravo na regres u visini od 50% od prosjeka neto plaće koju su primili u zadnja tri mjeseca, pod uslovom da poslodavac prethodnu godinu nije završio sa gubitkom. U toku 2022. godine svim zaposlenim isplaćen je regres u istom iznosu.

Troškovi otpremnina iskazani su u iznosu od 36.780 KM. Visina otpremnine utvrđena je Kolektivnim ugovorom u visini od pet prosječnih mjesecnih neto plaća u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Shodno pojedinačnim obračunima i isplaćenim otpremninama, obračun i isplata otpremnina vršena je u skladu sa Kolektivnim ugovorom.

Dnevnice za službena putovanja iskazane su u iznosu od 14.271 KM. Kolektivnim ugovorima uređeno je da se dnevnice isplaćuju na način propisan za tijela uprave. Iz prezentirane dokumentacije u vezi s putnim nalozima i izvještajima sa obavljenih službenih putovanja konstatovano je da putni nalozi u pojedinim slučajeva nisu popunjeni u skladu s Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja HBŽ.²¹ Izvještaji o obavljenim putnim nalozima ne sadrže sve potrebne podatke (datum i vrijeme polaska i datum i vrijeme povratka sa službenog puta, kratak opis zadatka (posla) koji se obavio na službenom putu, informacija da li je bila osigurana ishrana na službenom putu i u kojoj mjeri, specifikacija nastalih troškova za koje se prilaže računi). Dom zdravlja nije imao uspostavljen interni akt kojim bi se regulisali putni troškovi.

Postupajući po preporuci iz Pisma menadžmenta, a uvidom u dokumentaciju u vezi s putnim nalozima i izvještajima sa obavljenih službenih putovanja konstatovano je da se putni nalozi u 2023. godini popunjavaju u skladu sa odredbama Uredbe.

Troškovi naknada angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora iskazani su u iznosu od 226.033 KM, od čega se na troškove naknada po osnovu privremenih i povremenih poslova odnosi 171.318 KM, a na naknade Upravnom odboru 12.600 KM.

Za privremene i povremene poslove zaključeni su ugovori sa 31 izvršiocem, od čega se na sistematizovana radna mjesta odnosi 16 zaključenih ugovora, i to: poslovi doktora medicine u Hitnoj medicinskoj pomoći, specijaliste ginekologije i opstetricije, specijaliste neuropsihijatrije i ugovori o dopunskom radu za poslove specijaliste pneumoftiziologije i specijaliste ginekologije i opstetricije.

Na osnovu Ugovora zaključenog sa Zavodom (detaljnije obrazloženo u tački 6.1.1.1 Izvještaja) Zavod subvencionira dolaske doktora specijalista, i to u iznosu od 150 KM po dolasku (za oblasti ginekologije, opće hirurgije, dermatologije, ortopedije, ginekologije, pneumoftiziologije), odnosno 600 KM po dolasku za specijaliste pedijatra, dijabetologa, endokrinologa. Pojedinačnim ugovorima o povremenim poslovima za izvršioce utvrđeno je da angažovana lica ne mogu raditi duže od 60 dana u toku jedne kalendarske godine, izuzev obavljanja poslova o dopunskoj djelatnosti za dolaske specijalista. Naknade za izvršitelje ugovorene su od 200 KM do 500 KM za obavljeni posao, u skladu sa zaključnim ugovorima. Evidencije o dolasku vanjskih saradnika doktora vodi glavna sestra na odjeljenjima. Članom 163. tačka 1. stav b) Zakona o radu Hercegbosanske županije utvrđeno je da privremeni i povremeni poslovi ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, sa punim ili nepunim radnim vremenom i da ne traju duže od 60 dana u toku kalendarske godine. **Prema prezentovanim evidencijama, u pojedinim slučajevima određeni poslovi u toku jedne kalendarske godine obavljali su se u periodu dužem od 60 radnih dana.** Također, nisu ispunjeni uslovi za zaključivanje ugovora o privremenim i povremenim poslovima propisani članovima 163. i 164. Zakona o radu, jer se radi o sistematizovanim poslovima za koje se zaključuju ugovori o radu na određeno ili neodređeno radno vrijeme. Shodno tome, konstatovano je da zaključivanje ugovora o privremenim i povremenim poslovima za pružanje specijalističkih zdravstvenih usluga nije vršeno u skladu sa odredbama Zakona o radu.

²¹ „Narodne novine HBŽ“, br. 13/22

Preporuka:

- za radna mjesta sistematizovana Pravilnikom o radu angažovanje izvršiti u skladu s odredbama Zakona o radu Hercegbosanske županije.

Odlukom o visini za rad Upravnog odbora zdravstvenih ustanova 2008. godine koju je donio predsjednik Skupštine Hercegbosanske županije, utvrđeno je da predsjedniku Upravnog odbora pripada naknada za rad u visini 250 KM mjesечно. Članovima Upravnog odbora pripada naknada u visini 200 KM mjesечно. Posebnom odlukom koju je donio Upravni odbor 18. 3. 2011. godine, utvrđeno je da se za poslove obavljanja administrativnih poslova (sekretara) isplaćuje naknada u iznosu od 100 KM. **Upravni odbor održao je devet sjednica (u pojedinim mjesecima održana je po jedna sjednica, a u nekim mjesecima nije održana nijedna sjednica), a naknade članovima Upravnog odbora su isplaćivane svaki mjesec, bez obzira na to da li je sjednica održana. Poslovnikom o radu Upravnog odbora isplata naknade članovima nije uslovljena prisustvom na sjednici.**

6.1.2.1.4. Amortizacija

Amortizacija je iskazana u iznosu od 195.410 KM. Način obračuna amortizacije je pojašnjen u tački 6.2.1.1 Izvještaja.

6.1.2.1.5. Troškovi primljenih usluga

Troškovi primljenih usluga iskazani su u iznosu od 131.695 KM i najvećim dijelom se odnose na troškove održavanja zgrada (18.582 KM) i troškove održavanja opreme (17.577 KM). Troškovi za usluge održavanja zgrada nastali su na osnovu provedenih javnih nabavki za ove usluge i zaključenih ugovora.

6.1.2.1.6. Ostali poslovni rashodi i troškovi

Ostali poslovni rashodi i troškovi su iskazani u iznosu od 98.717 KM i najvećim dijelom se odnose na troškove prekoračenja lijekova. Ugovorom o pružanju usluga zdravstvene zaštite od 11. 5. 2021. godine propisano je da u slučaju prekoračenja planirane potrošnje lijekova, kupac usluga sudjeluje u pokriću 90% iznosa prekoračenja, dok ostatak od 10% prekoračenja pokriva davatelj usluga. Zavod je 23. 5. 2023. godine donio Odluku kojom se Domu zdravlja umanjuje tranša za iznos od 34.199 KM. Budući da je Dom zdravlja propisao lijekove u iznosu od 1.262.023 KM, što predstavlja 341.998 KM više u odnosu na planirani iznos, došlo je do terećenja za 10% ostvarenog prekoračenja, odnosno 34.199 KM.

6.1.3 Finansijski rezultat

Dom zdravlja je u 2023. godini iskazao pozitivan finansijski rezultat (višak prihoda nad rashodom) u iznosu od 110.267 KM.

Finansijski rezultat je potcijenjen jer knjigovodstveno nisu evidentirana potraživanja od ljekara specijalizanata zbog nepoštovanja zaključenih ugovora o specijalizaciji, niti prihodi po tom osnovu, što nije u skladu s Konceptualnim okvirom finansijskog izvještavanja i računovodstvenim načelom nastanka događaja. To je imalo za posljedicu da su potraživanja i prihodi za 2022. godinu potcijenjeni za 305.255 KM, što je uticalo i na finansijski rezultat.

6.2 BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA

6.2.1 Dugoročna imovina

Struktura dugoročne imovine na datum bilansa iskazana je u tabeli:

	u KM	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
DUGOROČNA IMOVINA		3.775.016	3.765.754
Nekretnine, postrojenja i oprema		3.768.878	3.758.447
Nematerijalna imovina		6.138	7.307

Pravilnikom o računovodstvenim politikama Doma zdravlja iz 2018. godine, koji je bio na snazi u toku 2022. godine utvrđeno je da se cijela dugotrajna materijalna imovina (zemljište i građevinski objekti, postrojenja i oprema, alati, uredski inventar, namještaj i transportna sredstva, biološka imovina i ulaganje u nekretnine) početno priznaje po trošku nabavke. Nakon početnog priznavanja imovine Dom zdravlja će pojednu nekretninu, postrojenje i opremu iskazivati po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja (metoda troška). Također, članom 24. Pravilnika o računovodstvenim politikama definisano je da je fer vrijednost zemljišta i zgrada njihova procijenjena tržišna vrijednost utvrđena od strane ovlaštenog procjenitelja. **Ako se neko sredstvo revalorizira**, ispravak vrijednosti na datum revalorizacije se: umanjuje za iznos revalorizacije tako da je knjigovodstveni iznos sredstva nakon revalorizacije jednak njegovom revaloriziranom iznosu, ili isključuje iz nabavne vrijednosti (bruto vrijednosti) sredstva koji se zatim povećava do neto prepravljenog (revaloriziranog) iznosa tog sredstva.

Obavljenom revizijom konstatovano je da se sva stalna sredstva vrednuju po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju, osim zemljišta za koje je izvršena revalorizacija, a efekat revalorizacije je iskazan na poziciji revalorizacionih rezervi u okviru kapitala (detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1.1. Izvještaja).

Dom zdravlja je u maju 2023. godine donio Pravilnik o računovodstvenim politikama, a izmjene Pravilnika u julu 2023. godine. Izmjena Pravilnika o računovodstvenim politikama iz 2023. godine definisano je da se cijela dugotrajna materijalna imovina početno priznaje po trošku nabavke, a nakon početnog priznavanja po trošku nabavke umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja. Fer vrijednost zemljišta je na isti način regulisana kao i prethodnim Pravilnikom (u odnosu na Pravilnik o računovodstvenim politikama koji je bio na snazi u 2022. godini novi Pravilnik ne definiše fer vrijednost građevinskih objekata).

6.2.1.1 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 3.768.879 KM (nabavne vrijednosti 6.490.029 KM, ispravke vrijednosti 2.721.150 KM) i predstavljaju najznačajniji dio stalnih sredstava. Struktura i promjene na materijalnoj imovini prikazani su u tabeli:

Opis		Zemljišta	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pog. i kancel. namještaj	Transp. sredstva	Mat. sredstva u pripremi	Ukupno
1		2	3	4	5	6	7	9
1	Nabavna vrijednost na 1. 1. 2022.	761.484	3.670.451	1.360.328	144.375	348.719	0	6.285.357
	Direktna povećanja	0	0	25.863	5.854	0	172.954	204.671
	Prenos sa pripreme	0	0	0	0	29.337	-29.337	0

Opis	Zemljišta	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pog. i kancel. namještaj	Transp. sredstva	Mat. sredstva u pripremi	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	9
Otuđenje i rashodovanje	0	0	0	0	0	0	0
Efekti procjene	0	0	0	0	0	0	0
na 31. 12. 2022.	761.484	3.670.451	1.386.191	150.229	378.056	143.617	6.490.028
2 Akumul. amortizacija na 1. 1. 2022.	0	1.096.051	1.075.099	121.128	234.632	0	2.526.910
Amortizacija za 2022.	0	58.727	79.532	4.092	51.888	0	194.239
Otuđenje i rashodovanje	0	0	0	0	0	0	0
Ostale promjene	0	0	0	0	0	0	0
Efekti procjene	0	0	0	0	0	0	0
na 31. 12. 2022.	0	1.154.778	1.154.631	125.221	286.520	0	2.721.150
3 Neto knjigovodstvena vrijednost							
na 1. 1. 2022.	761.484	2.574.400	285.229	23.247	114.087	0	3.758.447
na 31. 12. 2022.	761.484	2.515.673	231.560	25.008	91.536	143.617	3.768.878

Zemljište je iskazano u iznosu od 761.484 KM, a odnosi se na zemljište ispod i u krugu zgrade Doma zdravlja.

U okviru iskazane vrijednosti zemljišta, iznos od 337.245 KM odnosi se na evidentiranje vrijednosti zemljišta u 2012. godini po osnovu Odluke o utvrđivanju vrijednosti zemljišta od 12. 7. 2012. godine, prema posjedovnom listu br. 238 od 6. 2. 2010. godine, po kojem je utvrđena površina od 22.231 m² i koje je priznato u korist revalorizacijskih rezervi.

Također, u okviru iskazane vrijednosti zemljišta, iznos od 423.130 KM odnosi se na uvećanje vrijednosti zemljišta po osnovu izvršene procjene vrijednosti iz 2021. godine i koje je priznato u korist revalorizacijskih rezervi u 2021. godini. Naime, uvažavajući mišljenje i preporuku eksterne revizije Dom zdravlja za 2020. godinu, te revizije finansijskog poslovanja Doma zdravlja za period od 2018. do 2020. godina, Dom zdravlja je angažovao ovlaštenog procjenitelja, koji je izvršio procjenu vrijednosti zemljišta u ukupnoj vrijednosti od 761.484 KM.

MRS-om 16 – *Nekretnine, postrojenja i oprema* utvrđeno je da se pojedinačne stavke nekretnina, postrojenja i opreme koje ispunjavaju kriterije da se priznaju kao imovina trebaju mjeriti po trošku nabavke, koji obuhvata kupovnu cijenu, sve troškove koji se direktno mogu pripisati dovođenju imovine na mjesto i u stanje neophodno za upotrebu na način koji je utvrdila uprava. Osim toga, definisano je da subjekt za mjerjenje nakon početnog priznavanja treba odabrati računovodstvenu politiku ili model troška²² ili model revalorizacije²³ i tu politiku primijeniti na cjelokupnu grupu nekretnina, postrojenja i opreme.

Pravilnikom o računovodstvenim politikama nije jasno definisano vrednovanje stalnih sredstava u dijelu koji se odnosi na izbor modela mjerjenja stalnih sredstava nakon početnog priznavanja, što nije u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Shodno tome, ne možemo potvrditi vrijednost iskazanog zemljišta koje je evidentirano u korist revalorizacijskih rezervi. Skrećemo pažnju da je i novim Pravilnikom o računovodstvenim politikama Doma zdravlja iz 2023. godine uređeno vrednovanje stalnih sredstava, odnosno zemljišta na isti način.

²²nakon početnog priznavanja imovina se iskazuje po trošku umanjenom za svaku akumuliranu amortizaciju i sve akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti

²³nakon početnog priznavanja imovina se iskazuje po revalorizovanoj vrijednosti koja čini njenu fer vrijednost na datum revalorizacije umanjenu za naknadno akumuliranu amortizaciju i naknadno akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti

Preporuka:

- *uskladiti Pravilnik o računovodstvenim politikama sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema u dijelu kojim se reguliše mjerjenje nakon početnog priznavanja dugotrajne materijalne imovine, a mjerjenje zemljišta nakon početnog priznavanja vršiti uz dosljednu primjenu odredbi Standarda i Pravilnika o računovodstvenim politikama Doma zdravlja.*

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 2.515.673 KM i odnose se na objekte koje koristi Dom zdravlja i to: zgradu Dom zdravlja, novu zgradu – dnevnu bolnicu, mrtvačnicu i građevinski objekt – porodična medicina. U toku godine nije bilo povećanja vrijednosti građevinskih objekata, a smanjenje vrijednosti odnosi se na obračunatu amortizaciju.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 231.560 KM, a čine ih medicinska oprema i medicinski aparati, postrojenja i oprema, mehanička oprema, uredska oprema, elektronski računari, telefonska i telefaks oprema i oprema za grijanje, ventilaciju, održavanje prostorija i rashladni uređaji. U toku revidirane godine evidentirano je povećanje postrojenja i opreme u iznosu od 25.863 KM koje se odnosi najvećim dijelom na nabavku medicinske opreme u iznosu od 18.494 KM. Smanjenje vrijednosti odnosi se na obračunatu amortizaciju.

Alati, pogonski i uredski namještaj iskazani su u iznosu od 25.008 KM, a odnose se na uredski namještaj. Uvećanje na poziciji alata, pogonskog i uredskog namještaja u toku godine odnosi se na nabavku ormara, radnih stolova i polica (5.854 KM).

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 91. 536 KM, a čine ih četiri sanitetska vozila, dva patronažna vozila, jedno dijalizno vozilo i jedno putničko vozilo. U toku revidirane godine evidentirano je povećanje transportnih sredstava u korist odgođenih prihoda u iznosu od 29.337 KM po osnovu donacije Medžlisa Islamske zajednice Tomislavgrad. Zapisnikom o primopredaji od 8. 3. 2022. godine izvršena je primopredaja vozila hitne pomoći, marke Mercedes tip Sprinter 319 CDI za potrebe Doma zdravlja.

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 143.616 KM, a odnose se na investicije u toku vezane za projekt izgradnje parkinga Doma zdravlja (44.958 KM) i rekonstrukciju i opremanje prostorija stomatoloških službi Doma zdravlja (98.658 KM). Naime, projekt izgradnje parkinga još uvijek je u toku, a započeo je u decembru 2022. godine, tako da se evidentiranje investicijama u tijeku odnosi na privremene situacije. Projekt rekonstrukcije i opremanja stomatoloških službi je završen koncem 2022. godine, ali prema izjavi odgovornih osoba nije stavljen u upotrebu zbog sitnijih ulaganja i nabavke medicinske opreme i stomatološke stolice, te je projekt u potpunosti završen i stavljen u upotrebu početkom 2023. godine.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa, u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama, kojim su utvrđene i amortizacione stope.

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Zakonom o računovodstvu i reviziji (članovima 27. do 29.) utvrđena je obaveza procjenjivanja vrijednosti imovine, obaveza i kapitala u situacijama kada to zahtijevaju MRS/MSFI, kao i da procjenu mogu vršiti ovlaštena lica - procjenitelji. Procjenjivanje vrijednosti ima za cilj utvrditi knjigovodstvenu, tržišnu, nadoknadivu, sadašnju, fer, zamjensku, likvidacionu ili poslovnu vrijednost pravnih lica imovine, obaveza i kapitala, a na osnovu vjerodostojne dokumentacije, fizičke sposobnosti predmeta procjene budućih novčanih primitaka i izdataka u skladu s pravilima struke. Također, MRS-om 36-Umanjenje vrijednosti imovine definisano je da na kraju svakog izvještajnog perioda subjekt procjenjuje ima li indicija da je vrijednost neke imovine umanjena, a ako takve indicije postoje subjekt je dužan izvršiti formalnu procjenu nadoknadvog iznosa.

Vrijednost stalnih sredstava u poslovnim knjigama Doma zdravlja iskazana je u neto iznosu od 3.775.016 KM. Dom zdravlja na datum bilansa, kao ni prethodnih godina, nije vršio procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, koja bi se utvrdila u skladu s MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, Zakonom i Pravilnikom o računovodstvenim politikama, može se razlikovati od iskazane.

Preporuka:

- *na datum bilansa vršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o računovodstvenim politikama.*

Vlasništvo nad nekretninama

Dom zdravlja je 13. 1. 2022. godine podnio zahtjev za uknjižbu prava vlasništva nad zemljištem i nekretninama koje su bile iskazane kao državno vlasništvo u Zemljišnoknjižnom uredu Općinskog suda u Livnu, Odjeljenju suda u Tomislavgradu, a na osnovu člana 343. stav 2. Zakona o stvarnim pravima. Općinski sud je 14. 1. 2022. godine donio Rješenje kojim je brisano državno vlasništvo i odobrena uknjižba prava vlasništva za zemljište i nekretnine u korist Doma zdravlja. Prema ZK br. 563 od 14. 1. 2022. godine uknjiženo je pravo vlasništva na zemljište i nekretninama u A listu i to, udio 1/1 u korist Doma zdravlja.

Hipoteke i založno pravo

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovali smo da nad nekretninama i pokretnim stvarima nisu upisane hipoteke i založna prava u korist trećih lica.

6.2.2 Kratkoročna imovina

6.2.2.1 Zalihe

Na datum bilansa iskazane su zalihe u iznosu od 7.240 KM koje se odnose na sirovine i materijal u vlastitom skladištu, a u cijelosti se odnose na zalihe lijekova i ostalog medicinskog materijala.

Zalihe se vrednuju po trošku nabavke, a nabavna vrijednost/cijena koštanja utvrđuje se primjenom FIFO metode.

Dom zdravlja vodi materijalno i finansijsko knjigovodstvo zaliha. Zaduženje zaliha u skladištu Doma zdravlja i priznavanje obaveza prema dobavljaču vrši se pri svakoj nabavci. Prema potrebama službi Doma zdravlja za lijekovima i potrošnim materijalom, vrši se razduženje zaliha sa skladišta u momentu ispostave zaliha u službe. Razduženje zaliha po službama ne vrši se u finansijskom knjigovodstvu u momentu stvarnog utroška, nego na mjesecnom nivou, u skladu sa podacima iz materijalnog knjigovodstva o utrošku zaliha za taj mjesec. Kontrole rokova trajanja lijekova vrše se prilikom prijema robe.

6.2.2.2 Potraživanja od kupaca

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana su potraživanja od kupaca u zemlji u iznosu od 33.231 KM. U okviru potraživanja od kupaca u zemlji najveći dio se odnosi na potraživanja od Zavoda u iznosu od 14.212 KM po osnovu participacije koju Dom zdravlja naplaćuje u skladu s članom 10. Ugovora zaključenim sa Zavodom i Odluke o premiji-sudjelovanju osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite na teritoriju HBŽ.

Uvidom u dokumentaciju i dostavljenu analitiku kupaca, potraživanja starija od 365 dana u iznosu od najmanje 2.985 KM nisu prenesena na sumnjiva i sporna niti su ispravljena su na teret rashoda perioda u skladu s usvojenim računovodstvenim politikama.

6.2.2.3 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti iskazani su u sljedećim iznosima:

	31. 12. 2022.	u KM 31. 12. 2021.
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI	519.275	265.685
Transakcijski računi	518.875	265.685
Glavna blagajna	400	0

Dom zdravlja ima otvorene transakcijske račune za unutrašnji platni promet, a koji su zaključeni u prethodnim godinama i to za vođenje unutrašnjeg platnog prometa sa: Raiffeisen Bank d.d. BiH (iz 2014. godine) na neodređeno vrijeme, Intesa Sanpaolo Bankom d.d. BiH (iz 2018. godine), UniCredit Bank d.d. Sarajevo (iz 2021. godine) na neodređeno vrijeme. Ugovorom sa Intesa Sanpaolo Bankom d.d. BiH definisano je da se zaključuje na određene vrijeme i traje godinu dana, a automatski će se prolongirati i za svaku narednu godinu ukoliko niti jedna od ugovornih strana ne otkažu isti.

Gotov novac, ostvaren obavljanjem registrovane djelatnosti, uplaćuje na transakcijski račun u skladu s članom 20. Zakona o unutrašnjem platnom prometu i članom 8. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	KM	
	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
KAPITAL	243.014	132.747
Državni kapital	13.188	13.188
Revalorizacione rezerve	760.376	760.376
Akumulirani, neraspoređeni višak prihoda iz prethodnih perioda	8.249	8.249
Višak prihoda tekućeg perioda	110.267	0
Akumulirani, nepokriveni višak rashoda iz prethodnih perioda	(649.066)	(649.066)

Državni kapital u poslovnim knjigama na 31. 12. 2022. godine iskazan u iznosu od 13.188 KM i isti je upisan u sudski registar.

Revalorizacione rezerve u iznosu od 760.376 KM odnose se na revalorizacione rezerve nastale u prethodnom periodu po osnovu revalorizacije zemljišta (759.044 KM) i na revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije postrojenja i opreme (1.331 KM), što je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1.1 Izvještaja. Revalorizacija zemljišta izvršena je 31. 12. 2021. godine na osnovu procjene vrijednost zemljišta koja je rađena u decembru 2021. godine. Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije postrojenja i opreme odnose se na revalorizaciju u prethodnom periodu (početno stanje) za što nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje.

Akumulirani, nepokriveni višak rashoda iz prethodnih perioda na 31. 12. 2022. godine iskazan je u iznosu od 649.066 KM i u cijelosti se odnosi na višak rashoda nad prihodima iz ranijeg perioda.

Odredbama člana 54. Zakona o ustanovama Hercegbosanske županije²⁴ definisano je da ustanova odgovara za svoje obaveze cijelom svojom imovinom, a osnivač odgovara solidarno i neograničeno za obaveze ustanove. Odlukom o utvrđivanju statusa Doma zdravlja na području Županije definisano je da Skupštini Županije, kao vlasniku, pripadaju sva prava i obaveze određene zakonom. Članom 52. Statuta (na koji je osnivač dao saglasnost) definisano je da su obaveze osnivača prema Domu zdravlja osiguravanje sredstava za rad i razvoj ustanove, te solidarna i neograničena odgovornost za obaveze Doma zdravlja, a obaveza osnivača je i pokrivanje gubitaka Doma zdravlja na osnovu plana koji donosi Upravni odbor. Upravni odbor nije donio plan pokrivanja gubitaka Doma zdravlja, niti je prezentirano da je osnivač poduzimao aktivnosti na pokriću iskazanog akumuliranog viška rashoda nad prihodima iz prethodnog perioda.

Direktorica Doma zdravlja je 15. 11. 2022. godine uputila Upravnom odboru Zahtjev za pokretanje postupka finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja Doma zdravlja, za šta je Upravni odbor dao saglasnost 18. 11. 2022. godine. Dom zdravlja je 3. 2. 2023. dostavio Vladi HBŽ-a i nadležnom Ministarstvu predmet u vezi problematike usklađivanja poreznog duga koji će biti predmet finansijske konsolidacije, te Program finansijske konsolidacije, kao i svu dokumentaciju vezanu za korespondenciju sa Kantonalnim poreznim uredom Livno. Nadležno Ministarstvo je 31. 3. 2023. godine donijelo Uvjerenje kojim se potvrđuje da je Dom zdravlja dostavio Program finansijske konsolidacije i time pokrenuo postupak finansijske konsolidacije. Do okončanja revizije nije prezentovano da je donesena odluka o finansijskoj konsolidaciji od izvršnog tijela vlasti.

Višak prihoda tekućeg perioda na 31. 12. 2022. godine iskazan je u iznosu od 110.267 KM. Upravni odbor je donio 28. 2. 2023. godine Odluku o prijedlogu raspodjele dobiti 2022. godine kojom je utvrđena raspodjela dobiti u iznosu od 110.267 KM za pokriće gubitaka prethodnih godina.

Ukupne kratkoročne obaveze na 31. 12. 2022. godine iznosile su 1.919.553 KM, dok je tekuća imovina iznosila 562.737 KM (na računima iskazano stanje 519.275 KM). Istimemo da pokazatelj tekuće likvidnosti na 31. 12. 2022. godine (0,29) ukazuje na to da Dom zdravlja tekućim sredstvima nije u mogućnosti izmiriti tekuće obaveze. To potvrđuje i činjenica da Dom zdravlja na datum bilansa ima iskazane obaveze za poreze i doprinose iz prethodnog perioda u iznosu od 1.227.805 KM, koje nisu usuglašene s Poreznom upravom FBiH, a prema čijim evidencijama ove obaveze iznose znatno više (detaljnije obrazloženo u tačkama 6.2.4.2 i 6.2.5 Izvještaja).

Preporuka:

- *poduzeti aktivnosti prema osnivaču s ciljem njegovog uključivanja u rješavanje finansijskih problema Dom zdravlja, kako bi se osigurao daljnji nesmetani rad, u skladu s članom 54. Zakona o ustanovama Hercegbosanske županije i članom 52. Statuta.*

6.2.4 Obaveze

6.2.4.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 2.175.186 KM i u cijelosti se odnose na odgođeni prihod.

Odgođeni prihodi

Odgođeni prihodi iskazani su u iznosu od 2.175.186 KM, od čega se najznačajniji iznos od 1.883.254 KM odnosi na početno stanje. Na 31. 12. 2021. godine izvršeno je preknjižavanje sa pozicije revalorizacionih rezervi na poziciju odgođenih prihoda u iznosu od 1.189.615 KM, na osnovu „Odluke direktorice o preknjižavanju revalorizacijskih rezervi na grupu konta dugoročna rezervisanja i razgraničenja, te usklađivanje osnovnog kapitala prema upisanom kapitalu u skladu sa Izvještajem revizije poslovanja u periodu od 2018. do 2020. godina“ od 31. 12. 2021. godine.

²⁴ „Narodne novine HBŽ“, br.98/10

U Odluci se navodi da je vanjska revizija utvrdila da se iznos koji se nalazi na revalorizacijskim rezervama (1.189.615 KM) odnosi na inicialno evidentiranje nekretnine iz ranijeg razdoblja u vlasništvu Općine, što implicira nematerijalnu imovinu, da je tokom prethodnih godina obračunata amortizacija na te nekretnine koja je teretila rashode uz zatvaranje dugoročnih razgraničenja, umjesto da je alikvotni dio amortizacije knjižen kao zatvaranje revalorizacijskih rezervi, zbog čega je revizija predložila da se iznos revalorizacijskih rezervi u cijelosti preknjiži na odgođeni prihod. **Osim ove Odluke i Izvještaja revizije poslovanja za period od 2018. do 2020. godine, nije prezentirana dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo o kakvom poslovnom događaju i promjeni se radi, što nije u skladu sa članovima 10. i 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH,²⁵ kojima je utvrđeno da je osnov za knjiženje u poslovnim knjigama vjerodostojna knjigovodstvena isprava, koja mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastalog poslovnog događaja, odnosno promjene. Zbog toga ne možemo potvrditi vrijednost odgođenih prihoda iskazanih u iznosu od 1.189.615 KM.**

Iznos od 61.743 odnosi na odgođeno priznavanje prihoda na donirana sredstva koja se evidentiraju u skladu sa MRS-om 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći. Odgođeni prihod u iznosu od 239.540 KM odnosi se na odgođeni prihod po osnovu primljenih poticaja Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske na osnovu Ugovora o finansijskoj pomoći za provedbu programa/projekata Rekonstrukcija i adaptacija prostorija za Službu porodične medicine Doma zdravlja Tomislavgrad od 31. 8. 2022. godine. Sredstva su doznačena za finansijsku pomoć u provedbi programa/projekata „Rekonstrukcija i adaptacija prostorija za Službu porodične medicine Doma zdravlja Tomislavgrad“ s rokom provedbe najkasnije do 31. 12. 2023. godine. Također, Općina Tomislavgrad je doznačila sredstva kao finansijska pomoć u realizaciji projekta izgradnje parkinga putem dva zaključka u iznosu od 170.000 KM.

Preporuka:

- **poslovne promjene evidentirati na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

6.2.4.2 Odgođene porezne obaveze

Odgođene porezne obaveze iskazane su u iznosu od 1.227.805 KM, a odnose se na obaveze za poreze i doprinose nastale u prethodnom periodu. Prema datom obrazloženju iz Službe za opće, pravne i kadrovske poslove uplate poreza i doprinosa izmirivanje ovih obaveza vrši se na način da se izmiruju obaveze u momentu kada zaposlenicima prestaje radni odnos (odlazak u penziju). Tokom 2022. godine izmireno je 26.535 KM. Nije prezentirana struktura ovih obaveza na datum bilansa.

Ove obaveze evidentirane su u okviru odgođenih poreznih obveza, na kojima se u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva knjigovodstveno evidentiraju iznosi poreza na dobit plativi u budućim periodima koji se odnose na oporezive privremene razlike, u skladu sa MRS-om 12 – Porez na dobit, i lokalnom poreznom regulativom. S obzirom na to da se radi o dospjelim obavezama za poreze i doprinose, konstatujemo da nije bilo osnova za njihovo iskazivanje u okviru odgođenih poreznih obaveza. To je imalo za posljedicu precijenjene odgođene porezne obaveze, a potcijenjene ostale kratkoročne obaveze.

Prema prezentiranoj dokumentaciji ove obaveze odnose se na obaveze po osnovu Rješenja Porezne uprave-Kantonalnog poreznog ureda Livno iz 2005. godine u iznosu od 2.777.914 KM, s obzirom na to da je inspekcijskim nadzorom utvrđena obaveza neizmirenih poreza i doprinosa od 2002. do 2005. godine, nakon čega je Dom zdravlja uložio Žalbu koje je odbijena kao neosnovana. U periodima od 2012. do 2019. godine Kantonalni porezni ured Livno donosio je viša puta naloge za plaćanje poreznih obaveza i kamata, te rješenja o pokretanju postupka prinudne naplate, na što je Dom zdravlja upućivao žalbe Federalnom ministarstvu finansija, kojima su rješenja poništavana i predmeti vraćeni prvostepenom organu na ponovni postupak.

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 15/21

Kantonalni porezni ured Livno donio je 21. 7. 2022. godine Izmijenjeni Nalog za plaćanje poreznih obaveza i kamata, da se izvrši uplata poreznih obaveza koje se odnose na Rješenje o uplati poreznih obaveza utvrđenih tokom nadzora od 21. 10. 2005. godine za kontrolisani period od 1. 1. 2000.-31. 8. 2005. godine i prijave poreznog obveznika specifikacije uz isplatu plaća za april 2006. godine, (februar, mart, juni, juli, august, septembar, oktobar, novembar i decembar) 2007. godine, za 2008. godinu, mart, april i maj 2009. godine, i specifikacije uz isplatu dodatnih primanja za period od 1. 1. 2006.-31. 12. 2008. godine kao i kamate obračunate od izvršnosti obaveze do izdavanja Naloga za plaćanje poreznih obaveza i kamata do 8. 11. 2012. godine u iznosu od 3.070.802 KM (od čega se na dug odnosi 1.105.600 KM, a na kamate 1.965.202 KM).

Dom zdravlja je 17. 11. 2022. godine Kantonalnom poreznom uredu Livno uputio Zahtjev za usklađivanje knjigovodstvenog stanja s 31. 12. 2021. godine. Prema prezentiranom odgovoru Kantonalnog poreznog ureda Livno od 21. 11. 2022. godine, stanje duga na 31. 12. 2021. iznosi 3.070.802 KM (glavnica 1.105.600 KM i kamata 1.965.202 KM). U odgovoru je navedeno da je to dug po javnim prihodima utvrđen Rješenjem o dodatno utvrđenim obavezama od 21. 10. 2005. godine za period od 1. 1. 2000. do 31. 8. 2005. i prema poreznim prijavama – specifikacijama uz isplatu plaća za period od aprila 2006. do maja 2009. godine i specifikacijama uz isplatu dodatnih primanja za period od 1. 1. 2006. do 31. 12. 2008, za šta je izdat nalog za plaćanje 21. 7. 2022. godine. Kamate su obračunate od dana izvršnosti obaveze do 8. 11. 2012, odnosno do izdavanja Naloga za plaćanje poreznih obaveza i kamata. U odgovoru je naznačeno da u strukturi duga nisu iskazane kamate koje se obračunavaju od 8. 11. 2012. godine, a za koje postoji mogućnost otpisa prema trenutno važećim propisima u slučaju izmirenja glavnog duga. Također, u odgovoru se navodi da, pored navedenog duga, Dom zdravlja na 31. 12. 2021. ima evidentiran dug po javnim prihodima u iznosu od 155.926 KM (od čega se na troškove pokretanja prinudne naplate odnosi 153.540 KM), kao i da u strukturi duga nisu uključene obračunate kamate po Rješenju o konačnom obračunu kamata iz prinudne naplate od 25. 8. 2022. godine, koje je izdato po nalogu za plaćanje od 18. 4. 2016. godine (210.350 KM). Osim informacija o dugovima, na kraju odgovora navodi se da prema poreznoj evidenciji nedostaju porezne prijave za opću vodnu naknadu za period 2014–2021. godine i posebnu naknadu za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća za period 2014–2021. godine.

Dom zdravlja u periodima od 1. 1. 2000. do 31. 8. 2005. godine i prema poreznim prijavama – specifikacijama uz isplatu plaća za period od aprila 2006. do maja 2009. godine i specifikacijama uz isplatu dodatnih primanja za period od 1. 1. 2006. do 31. 12. 2008. godine, nije izmirivao obaveze za pripadajuće poreze i doprinose. Navedeno nije u skladu s članom 11. Zakona o doprinosima. U toku 2022. godine obaveze po osnovu poreza i doprinosu su redovno izmirivane. Obaveze po osnovu poreza i doprinosu iz prethodnog perioda iskazane su u okviru odgođenih poreznih obaveza. To nije u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva, a imalo je za posljedicu precijenjene odgođene porezne obaveze, a potcijenjene ostale kratkoročne obaveze.

Također, na datum bilansa obaveze po osnovu poreza i doprinosu su potcijenjene s obzirom na to da su iskazane u iznosu od 1.227.805 KM, dok prema evidenciji Porezne uprave FBiH iznose 3.070.802 KM. To nije u skladu sa Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, što može imati uticaja i na akumulirani finansijski rezultat. Dom zdravlja nije izvršio usklađivanje stanja duga sa evidencijama Porezne uprave FBiH, što je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.5 Izvještaja.

Preporuka:

- *obaveze za poreze i doprinose evidentirati i iskazivati u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva i Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje, te izvršiti uplatu pripadajućih poreza i doprinosu u skladu sa Zakonom o doprinosima.*

6.2.4.3 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 691.748 KM, a odnose na finansijske obaveze po amortizovanom trošku (287.004 KM) i ostale obaveze uključujući razgraničenja (404.744 KM).

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku

Ove obaveze se odnose na obaveze prema dobavljačima i iskazane su u iznosu od 287.004 KM. Najznačajniji dio obaveza odnosi se na obaveze prema dobavljaču „Dia Prom“ d.o.o. Posušje u iznosu od 205.688 KM za nabavku lijekova i laboratorijskog materijala. Prema prezentiranoj strukturi, na datum bilance obveze starije od 12 mjeseci iznosile su 4.000 KM, a izmirene su u januaru 2023. godine.

Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja

Ostale obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu 404.744 KM, a u a u njihovoj strukturi najznačajnije obaveze su: za neto plaće za decembar 2022. godine (161.216 KM); poreze i posebne dadžbine na plaće i naknade plaća (20.325 KM); doprinose (91.661 KM); naknade troškova zaposlenih (25.537 KM); naknade i poreze i doprinose članovima Upravnog odbora (38.793 KM); obaveze fizičkim licima za naknade po ugovorima od djelu i poreze i doprinose (61.888 KM). Obaveze po osnovu plaća i naknada plaća za decembar 2022. godine izmirene su u januaru 2023. godine.

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Direktorica je 12. 12. 2022. godine donijela Odluku o godišnjem popisu i osnivanju komisija za popis. Odlukom je utvrđeno da se sa stanjem na 31. 12. 2022. godine obavi redovan godišnji popis osnovnih sredstava, lijekova, potrošnog medicinskog i nemedicinskog materijala, novčanih sredstava potraživanja i obaveza, te su imenovane Glavna komisija i komisije za popis: osnovnih sredstava; zaliha lijekova i potrošnog medicinskog i nemedicinskog materijala; novčanih sredstava, potraživanja i obaveza.

Glavna popisna komisija je 31. 1. 2023. godine sačinila Izvještaj o izvršenom popisu za 2022. godinu. Popisne liste zemljišta i građevinskih objekata nisu prezentovane u toku obavljanja revizije, niti su popisom obuhvaćeni zemljište (761.484 KM) i građevinski objekti (2.515.673 KM).

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatovano je da je izvršen naturalni popis po službama, ali nije prezentovana dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo da je izvršeno sučeljavanje, odnosno usklađivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja materijalnih i nematerijalnih stalnih sredstava. Komisija je konstatovala da knjigovodstveno stanje odgovara stvarnom stanju utvrđenim popisom. **Shodno tome, ne možemo potvrditi da je popis stalnih sredstava izvršen kako je propisano članovima 21. i 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

Nije prezentirana dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo da je izvršen popis pojedinačnih potraživanja od kupaca i obaveza prema dobavljačima, s obzirom na to da je Komisija za popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza u svom Izvještaju iskazala ukupna salda potraživanja od kupaca (33.231 KM) i obaveza prema dobavljačima (287.004 KM), zbog čega se nismo uvjerili da je izvršen popis ovih potraživanja i obaveza, kao ni usklađivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja potraživanja i obaveza.

Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (član 23.) propisana je obaveza usaglašavanja potraživanja i obaveza putem konfirmacije salda, a prije sačinjavanja finansijskih izvještaja. Kao dokaz postojanja određenog stanja potraživanja i obaveza koriste se knjigovodstveni podaci pravnih lica koji se usaglašavaju i potvrđuju izvodima otvorenih stavki. Skrećemo pažnju da je revizijom utvrđeno da obaveze po osnovu poreza i doprinosa prema evidencijama Porezne uprave FBiH znatno više u odnosu na knjigovodstvenu evidenciju Doma zdravlja (uz napomenu da je prezentovano stanje duga prema evidenciji Porezne uprave FBiH na 31. 12. 2021. godine), što je detaljnije obrazloženo u tački 6.2.4.2 Izvještaja. **Dom zdravlja nije osigurao izvod otvorenih stavki od Porezne Uprave FBiH sa stanjima na 31. 12. 2022. godine s ciljem usaglašavanja neizmirenih obaveza za poreze i doprinose, kako je propisano članom 23. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Na datum bilansa obaveze za poreze i doprinose koje se odnose na prethodne periode iskazane su u iznosu od 1.227.805 KM, dok prema evidenciji Porezne uprave FBiH ove obaveze na 31. 12. 2021. godine iznose 3.070.802 KM.**

Nije proveden cjelovit popis, s obzirom na to da nisu popisani zemljište, građevinski objekti, potraživanja od kupaca i obaveze prema dobavljačima. To upućuje da popis, kao ni usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije izvršeno u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Osim toga, prije sastavljanja finansijskih izvještaja nije izvršeno usaglašavanje obaveza po osnovu poreza i doprinosa sa Poreznom upravom FBiH, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na 31. 12. 2022. godine.

Preporuke:

- *godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje sredstava i obaveza, te usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;*
- *prije sastavljanja finansijskih izvještaja izvršiti usaglašavanje obaveza po osnovu poreza i doprinosa u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

6.3 IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA

U Izvještaju o gotovinskom tokovima, iskazano je neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenta u iznosu od 253.590 KM. Iznos gotovine na početku i na kraju izvještajnog perioda odgovara iznosu gotovine iskazane u Bilansu stanja. Izvještaj o gotovinskom toku sačinjen je prema Pravilniku o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva, po direktnoj metodi.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Izvještaj o promjenama na kapitalu sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi obrasca izvještaja o promjenama na kapitalu. U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2022. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama su usklađene sa Bilansom stanja i Bilansom uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima, bilješke sadrže dopunske informacije u odnosu na one prezentirane u izvještaju o finansijskom položaju, izvještaju(ima) o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o promjenama u kapitala i izvještaju o novčanim tokovima. Bilješke sadrže tekstualni opis ili raščlanjivanje stavki prezentiranih u tim izvještajima, i informacije o stavkama koje ne ispunjavaju uslove za priznavanje u tim izvještajima. Pored toga i ostali Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja kao i član 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH sadrže zahtjeve za objavama u bilješkama uz finansijske izvještaje i da one moraju pružiti istinit i objektivan prikaz finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnih lica. Prema Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 4. propisano je da su pravna lica dužna da sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objavljivanje informacija u finansijskim izvještajima vrše u skladu sa ovim zakonom, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), a nisu date potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje (kao primjer navodimo: neusaglašene obaveze po osnovu poreza i doprinosa iz prethodnog perioda s Poreznom upravom FBiH, ocjenu da li postoje pokazatelji koji bi uticali na umanjenje vrijednosti stalnih sredstava u skladu s zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti stalnih sredstava i dr.). U Bilješkama je navedeno da Dom zdravlja primjenjuje MSFI za MSS, iako je Pravilnikom o računovodstvenim politikama definisano da je on sastavljen na načelima finansijskog izvještavanja u skladu sa MRS i MSFI. Revizijom nije utvrđeno da Dom zdravlja primjenjuje MSFI za MSS.

U skladu s članom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, uprava treba, pri sastavljanju finansijskih izvještaja, procijeniti sposobnost subjekta da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu. Subjekt je dužan sastavljati finansijske izvještaje na osnovu principa stalnosti poslovanja, osim ako uprava ne namjerava da likvidira subjekt ili da prestane poslovati, ili ako nema realnu alternativu osim da postupi tako. Kada je uprava, prilikom procjenjivanja, svjesna značajnih neizvjesnosti vezanih za događaje ili uslove koji mogu dovesti u veliku sumnju mogućnost subjekta da nastavi poslovati u neograničenom periodu, subjekt je dužan da objavi svaku takvu neizvjesnost.

Međutim, revizijom su utvrđene okolnosti koje stvaraju sumnju u sposobnost Doma zdravlja da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, koje se odnose na sljedeće: Dom zdravlja ima akumulirani, neraspoređeni višak rashoda iz prethodnih perioda u iznosu od 649.066 KM. Ukupne obaveze na 31. 12. 2022. godine iznosile su 4.094.739 KM, od čega se na dugoročne obaveze odnosi 2.175.186 KM, a na kratkoročne 1.919.553 KM (od čega se na obaveze po osnovu poreza i doprinosa iz prethodnog perioda odnosi 1.227.805 KM). Istovremeno, tekuća imovina iznosila je 562.737 KM (na računima iskazano stanje 519.275 KM). Navedeno ukazuje na to da Dom zdravlja tekućim sredstvima nije u mogućnosti blagovremeno izmirivati dospjele obaveze. Pokazatelj tekuće likvidnosti na datum bilansa iznosio je 0,29. Također, Dom zdravlja nije usaglasio obaveze po osnovu poreza i doprinosa iz prethodnog perioda s Poreznom upravom FBiH, a prema čijim evidencijama ove obaveze iznose znatno više. U prethodnom periodu Porezna uprava FBiH je više puta izdavala rješenja o naplati porezne obaveze iz novčanih sredstava, rješenja o obustavi transakcija preko računa poreznog obveznika, kao i pokretala postupak prisilne naplate (detaljnije obrazloženo u tačkama 6.2.4.2 i 6.2.5 Izvještaja).

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja Dom zdravlja nije procijenio sposobnost da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu, niti objavio značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja, pa samim tim finansijski izvještaji ne sadrže objavu značajnih neizvjesnosti u skladu s tačkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja. Bilješke uz Godišnje finansijske izvještaje nisu sačinjene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standara finansijskog izvještavanja.

Preporuka:

- *izvršiti procjenu sposobnosti Doma zdravlja da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu i sačiniti bilješke uz finansijske izvještaje u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standara finansijskog izvještavanja i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

7. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor je 30. 3. 2022. godine usvojio Plan javnih nabavki Doma zdravlja za 2022. godinu (u dalnjem tekstu: Plan), prema kojem je procijenjena vrijednost planiranih nabavki iznosila 705.351 KM.²⁶ U toku godine izvršena je jedna izmjena i dopuna Plana, a izmjene i dopune Plana odnose su se na postupak nabavke opreme, dodatnih radova i vrste postupaka. Nakon izmjene i dopune Plana, procijenjena vrijednost planiranih nabavki za 2022. godinu iznosila je 744.108 KM, i to: putem osam otvorenih postupaka (446.706 KM), osam konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda (171.405 KM), 25 direktnih sporazuma (114.297 KM) i jednog pregovaračkog postupka bez obavještenja o nabavci (11.700 KM).

²⁶ Sve iskazne vrijednosti javnih nabavki su s uključenim PDV-om

Obaveza Upravnog odbora za donošenje općih akata definisana je članom 68. Statuta, među kojima je i donošenje Pravilnika o nabavci roba, obavljanju usluga i ustupanju radova. U prethodnom periodu Upravni odbor nije donio ovaj akt, a postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu Upravni odbor je u maju 2023. godine donio Pravilnik o javnim nabavkama roba, usluga i radova (u daljem tekstu: Pravilnik). Pravilnikom je uređen način planiranja javnih nabavki (kriteriji, pravila i način određivanja predmeta javne nabavke i procijenjene vrijednosti, način ispitivanja i istraživanja tržišta), odgovornost za planiranje, ciljevi postupka javne nabavke, način izvršavanja obaveza iz postupka, provođenje i kontrola, te način praćenja izvršenja ugovora o javnim nabavkama.

Prema prezentiranim podacima, u toku 2022. godine provedeno je pet otvorenih postupka (634.465 KM), tri konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda (74.194 KM), 20 direktnih sporazuma (102.493 KM) i jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja (10.448 KM).

Izvršen je uvid u procedure nabavke u četiri otvorena postupka ukupno ugovorene vrijednosti od 555.373 KM, dva konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda ukupno ugovorene vrijednosti od 62.388 KM, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja (10.448 KM) i dva direktna sporazuma (10.799 KM).

Za račune otvorene kod Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina, Intesa Sanpaolo d.d. Bosna i Hercegovina i UniCredit Bank d.d. Mostar, Dom zdravlja nije proveo postupak javne nabave usluga platnog prometa. Nakon zaključenja ugovora s bankama u periodu 2014-2021. godine Dom zdravlja nije provodio proceduru javnih nabavki za pružanje finansijskih/bankarskih usluga. **Obavljanje platnog prometa vrši se uz obračun i plaćanje naknade, u skladu sa zaključenim ugovorima, te je trebalo provesti postupak javne nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.**

Nabavka radova za rekonstrukciju i adaptaciju prostora Stomatološke službe Doma zdravlja provedena je putem otvorenog postupka. **Odlukom o pokretanju postupka procijenjena vrijednost iznosila je 50.310 KM, dok je Planom procijenjena vrijednost iznosila 70.200 KM.** Prema izjavi odgovorne osobe, razlika između procijenjene vrijednosti utvrđene Planom i Odlukom o pokretanju postupka postoji zato što prije objave tenderske dokumentacije i pokretanja postupka javne nabavke, shodno analizi troškovnika radova dostavljenog od projektanta, neki radovi koji su navedeni nisu bili potrebni. Neki od tih su izgradnja WC-a za invalide, a već u hodniku Službe postoji takav WC, izrada strujnog i mrežnog ormara, a već su postojali takvi ormari. Navedeno ukazuje da prilikom planiranja nije utvrđeno činjenično stanje u vezi ove nabavke.

Tenderskom dokumentacijom kao kriterij za dodjelu ugovora definisana je najniža cijena i planirana je e-aukcija. Tendersku dokumentaciju preuzeo je 15 zainteresovanih ponuđača. Nakon što je tenderska dokumentacija objavljena na Portalu javnih nabavki, ponuđač FCT d.o.o. Banja Luka uputio je 14. 4. 2022. godine žalbu na tendersku dokumentaciju vezano za uslove za kvalifikaciju ukoliko ponudu dostavlja grupa ponuđača. Dom zdravlja je 19. 4. 2022. godine donio Rješenje kojim je usvojena žalba, te je obustavljen postupak javne nabavke i izvršena izmjena tenderske dokumentacije, na način da je definisano da grupa ponuđača, odnosno svaki član grupe dostavlja ponudu na slijedeći način: grupa ponuđača kao cjelina mora ispuniti uslove koji su navedeni u dijelu ekonomске i finansijske sposobnosti i tehničke i profesionalne sposobnosti, a uslovi koji su navedeni za ličnu sposobnost, sposobnost obavljanja profesionalne djelatnosti i sukob interesa mora ispunjavati svaki član grupe pojedinačno, te svaki od članova grupe ponuđača mora dostaviti dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjavanje postavljenih uslova. Također, žalbu na tendersku dokumentaciju 4. 5. 2022. godine uputio je ponuđač „BTG PROMET“ d.o.o. Tomislavgrad, te je 5. 5. 2022. godine donesena Obavijest o obustavi postupka javne nabavke. Dom zdravlja je 9. 5. 2022. godine donio Rješenje kojim je navedena žalba djelomično usvojena, uz obrazloženje da nisu prekršene odredbe člana 51. Zakona o javnim nabavkama u dijelu i tehničke i profesionalne sposobnosti, te uvažio navode žalitelja za Obrazac za cijenu ponude (tenderskom dokumentacijom u Obrascu za cijenu ponude predviđena je bila samo jedna rubrika, a potrebno je bilo dodati dvije rubrike koje se odnose na cijenu pločica i cijenu rada). Dom zdravlja je 10. 5. 2022. godine izmijenio tendersku dokumentaciju, kojom je izmijenjen Obrazac za cijenu ponude.

Prema Zapisniku o otvaranju ponuda pristigle su dvije ponude i to: „INTERTRGOVINA“ d.o.o. Tomislavgrad (58.669 KM) i „Seonica“, Projektovanje, nadzor i izvođenje (61.502 KM). U Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda od 25. 5. 2022. godine komisija je konstatovala da je ponuda ponuđača „INTERTRGOVINA“ d.o.o. Tomislavgrad pravovremena i potpuna, a ponuda ponuđača „Seonica“, Projektovanje, nadzor i izvođenje je pravovremena, ali nepotpuna. Navedeni ponuđač nije dostavio odgovarajući Obrazac za cijenu ponude, u skladu sa posljednjom izmjenom tenderske dokumentacije. Direktorica je 25. 5. 2022. godine donijela Odluku da se ugovor dodijeli ponuđaču „INTERTRGOVINA“ d.o.o. Tomislavgrad. Ugovor sa navedenim ponuđačem zaključen je 17. 6. 2022. godine u iznosu od 58.669 KM. Ugovorom je definisan rok izvođenja radova i to u roku od 35 dana od dana uvođenja u posao. Prema prezentiranom obrascu uvođenja u posao/radove izvođač je uveden 27. 6. 2022. godine u posao, a prema građevinskom dnevniku radovi su okončani 14. 10. 2022. godine. Izvođač radova dostavio je obrazloženje 12. 7. 2023. godine u vezi kašnjenja izvođenja radova u kojem je navedeno da su pri izvođenju radova izvedeni i nepredviđeni radovi: izrada mreže za zrak i mreže za vakuum pri izvedbi ostalih instalacija unutar Službe za stomatologiju i dijelom u prostorima u prizemlju objekta. Izradu dijela ovih instalacija u prostorima u prizemlju nije bilo moguće izvesti jer investitor (Dom zdravlja) nije imao specifikaciju opreme koja će biti nabavljena i koja će se priključiti na ove instalacije te izvođač nije odgovoran za kašnjenje. U Zapisniku o primopredaji objekta od 17. 10. 2022. godine i pregledom ugovorene dokumentacije, konstatovano je da su svi radovi izvedeni. Za navedene radove izvođač radova je ispostavio fakturu u iznosu od 58.621 KM. **U postupku nabavke uložene su dvije žalbe na tendersku dokumentaciju, što je odužilo postupak nabavke. Također, došlo je do kašnjenja u izvođenju radova jer su izvedeni i nepredviđeni radovi, što ukazuje na to da se tenderska dokumentacija ne sačinjava na način da sadrži sve neophodne informacije i pojašnjenja koja moraju biti jasno definisana, shodno odredbama Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda.**

Nabavka radova za izgradnju parkinga Doma zdravlja provedena je putem otvorenog postupka. **Odlukom o pokretanju postupka procijenjena vrijednost iznosila je 357.310 KM, dok je Planom procijenjena vrijednost iznosila 117.000 KM.** Članom 17. stav (1) Zakona o javnim nabavkama definisano je da ugovorni organ može započeti postupak javne nabavke ako je predviđena u planu ili kada ugovorni organ doneše posebnu odluku o pokretanju postupka. Revizijom je utvrđeno da Dom zdravlja nije vršio izmjene Plana, niti donio posebnu odluku o pokretanju ove javne nabavke. Prema izjavi odgovorne osobe razlika između procijenjene vrijednosti utvrđene Planom i Odlukom o pokretanju postupka je iz razloga što je u vrijeme donošenja Plana predviđena samo jedna faza izgradnje parkinga, a prije raspisivanja tendera Dom zdravlja je dobio finansijska sredstva za potpunu izgradnju parkinga i zato je donesena Odluka o pokretanju na iznos od 357.310 KM.

Tenderskom dokumentacijom kao kriterij za dodjelu ugovora definisana je ekonomski najpovoljnija ponuda. Tendersku dokumentaciju preuzele je 19 zainteresovanih ponuđača, a ispravku tenderske dokumentacije 11 zainteresovanih ponuđača. Prema Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda od 28. 10. 2022. godine pristiglo je pet ponuda i to: „Roco Commerce“ d.o.o. Livno (333.221 KM), „Livnoputevi“ d.o.o. Livno (368.431 KM), „KTM-BRINA“ d.o.o Posušje (344.787 KM), „Kopex Dodig“ d.o.o Čitluk (341.883 KM) i „BTG“ d.o.o. Tomislavgrad i „Građevinar“ d.o.o. Travnik (378.477 KM). U Zapisniku je konstatovano da je uočena računska greška kod ponuđača „Roco Commerce“ d.o.o. Livno, „Livnoputevi“ d.o.o. Livno i „Kopex Dodig“ d.o.o Čitluk. Nakon što su sva tri ponuđača u zadanom roku dostavili saglasnost za ispravku računske greške ukupne cijene ponuda iznosile su: „Roco Commerce“ d.o.o. (333.221 KM), „Livnoputevi“ d.o.o. Livno (368.431 KM) i „Kopex Dodig“ d.o.o. Čitluk (341.883 KM). Razmatranjem i ocjenom dostavljenih ponuda Komisija je konstatovala da su ponude ponuđača: „Roco Commerce“ d.o.o. Livno, „Livnoputevi“ d.o.o. Livno i „KTM-BRINA“ d.o.o Posušje prihvatljive iz razloga što su ponude istih u skladu s uslovima propisanim tenderskom dokumentacijom, a ponude ponuđača: „Kopex Dodig“ d.o.o. Čitluk, „BTG“ d.o.o. Tomislavgrad i „Građevinar“ d.o.o. Travnik neprihvatljive je iste nisu u skladu s uslovima propisanim tenderskom dokumentacijom.

Komisija je na osnovu kriterija ekonomski najpovoljnija ponuda dala preporuka za donošenje odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača za „Roco Commerce“ d.o.o. Livno. Direktorica je 17. 11. 2022. donijela Odluku da se ugovor dodijeli tom ponuđaču. Međutim, kada je izabrani ponuđač dostavio dokumente tražene tenderskom dokumentacijom, komisija je konstatovala ne ispunjavala uslove u skladu s Izjavom iz člana 45. Zakona o javnim nabavkama, te je direktorica 28. 11. 2022. donijela Odluku kojom je poništena prethodna Odluka, te da se ugovor dodjeljuje drugo rangiranom ponuđaču. Ugovor sa ponuđačem „KTM-BRINA“ d.o.o. Posuđe zaključen je 19. 12. 2022. u iznosu od 344.787 KM. Ugovorom je definisano da se početak radova računa od datuma prvog radnog dana upisanog u građevinski dnevnik, datum početka radova je 15 kalendarskih dana od dana potpisivanja ugovora, rok izvođenja radova (120 dana) počevši od datuma navedenog kao početak radova (radni dani su svi osim nedjelje, vjerskih i državnih praznika i kada vremenske prilike ili neki drugi objektivni faktori potpuno onemogućavaju izvođenje radova). Također, definisano je da će naručitelj za svaki dan kašnjenja plaćati ugovorne kazne u visini od 1% za svaki dan kašnjenja, ali ne više od 10% od ukupne vrijednosti Ugovora.

Prema građevinskom dnevniku radovi su započeti 20. 12. 2022. godine i izvođenje radova trajalo je do 22. 12. 2022. godine, nakon čega je konstatovano da se radovi prekidaju zbog nepotpune projektne dokumentacije i zimskog perioda kojim je onemogućen daljnji nastavak radova.

S obzirom na to da je Odlukom o pokretanju postupka javne nabavke za izgradnju parkinga Doma zdravlja procijenjena vrijednost iznosila 357.310 KM, što je više za 240.310 KM u odnosu procijenjenu vrijednost utvrđenu Planom (procijenjena vrijednost iznosila je 117.000 KM), pokretanje ove nabavke nije u skladu s članom 17. Zakona o javnim nabavkama. Također, prema pisanom obrazloženju, prije pokretanja postupka i zaključivanja ugovora za izgradnju parkinga, Dom zdravlja nije osigurao adekvatnu projektnu dokumentaciju, te konstatujemo da nisu stvoreni svi potrebni preduslovi kako bi izvođač izvodio radove u skladu sa odredbama ugovora. Nastavak radova je započeo 15. 3. 2023. godine i do okončanja revizije bili su u toku. Dom zdravlja nije produžavao rok za izvođenje radova, a zaključno sa 31. 12. 2022. izvođač je izveo radove u ukupnoj vrijednosti od 32.046 KM (za navedene radove izvođač je ispostavio fakturu za prvu okončanu situaciju 28. 12. 2022. godine), što je 0,92% od ukupno ugovorene vrijednosti. Stoga konstatujemo da interne kontrole ne funkcionišu s obzirom na to da usluge nisu izvršene u skladu s Ugovorom, te da zbog kašnjenja nisu aktivirane odredbe ugovora vezano za ugovorne kazne.

Revidirali smo otvoreni postupak nabavke „Testovi za Ichroma II aparat“ koji je pokrenut Odlukom o pokretanju postupka 8. 4. 2022. godine, procijenjene vrijednosti u iznosu od 34.515 KM. Tendersku dokumentaciju preuzele je šest zainteresiranih ponuđača. Komisija za predmetnu nabavku, izvršila je pregled i ocjenu ponuda, te je konstatovano da je pristigla samo jedna ponuda. Budući da je pristigla samo jedna prihvatljiva ponuda, i to ponuđača Dia-prom d.o.o. Posuđe (42.764 KM), e-aukcija nije provedena. Dom zdravlja je 10. 6. 2022. godine zaključio okvirni sporazum sa izabranim ponuđačem u ukupnoj vrijednosti od 42.764 KM, što je za 7.249 KM više u odnosu na vrijednost utvrđene Planom i Odlukom o pokretanju postupka predmetne nabavke. S obzirom na to da je cijena prihvatljive ponude veća od procijenjene, a nije nam prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su osigurana sredstva za ovu nabavku, ugovorni organ je bio u obavezi ovaj postupak poništiti shodno članu 69. stav 1. tačka e) Zakona o javnim nabavkama. Okvirnim sporazumom utvrđeno je da će se roba isporučivati sukcesivno tijekom 12 mjeseci.

U postupku nabavke putem konkurenetskog zahtjeva za dostavu ponuda za „Stomatološki materijal“ procijenjena vrijednost iznosila je 28.080 KM. Postupak javne nabavke je pokrenut donošenjem Odluke o pokretanju postupka od 25. 4. 2022. godine. Zapisnikom o pregledu i ocjeni ponuda od 17. 8. 2022. godine, konstatovano je da su pristigle dvije ponude, a od toga ponuda ponuđača Dental Grupa d.o.o. Sarajevo je odbačena jer pojedini uzorci koji su dostavljeni, nisu odgovarali specifikaciji iz tenderske dokumentacije. Budući da je pristigla samo jedna tehnički prihvatljiva ponuda, e-aukcija nije provedena. Zaključen je okvirni sporazum 16. 9. 2022. godine sa ponuđačem Sanitaria-Dental d.o.o. Mostar na period od 12 mjeseci, u ukupnom iznosu 23.826 KM. Isporuka je vršena sukcesivno prema potrebama kupca u okvirnim količinama navedenim u pojedinim narudžbenicama.

U postupku nabavke putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda za „**Gorivo za motorna vozila Doma zdravlja Tomislavgrad**“ procijenjena vrijednost iznosila je 46.800 KM. Postupak javne nabavke je pokrenut donošenjem Odluke o pokretanju postupka od 5. 7. 2022. godine. Zapisnikom o pregledu i ocjeni ponuda od 21. 7. 2022. godine, konstatovano je da su pristigle dvije ponude, koje su ocijenjene kao pravovremene i potpune, i to: Papić d.o.o. Tomislavgrad (48.657 KM) i BTG d.o.o. Tomislavgrad (50.563 KM). Provedena je e-aukcija, nakon čega je Komisija predložila da se Ugovor dodijeli ponuđaču Papić d.o.o. Tomislavgrad u ukupnom iznosu 20.258 KM. Ponuđač BTG d.o.o. Tomislavgrad podnio je Zahtjev za uvid u ponude podnesene u predmetnom postupku 4. 8. 2022. godine. Budući da prethodno izabrani ponuđač (Papić d.o.o. Tomislavgrad), nije dostavio potrebne dokumente za dokazivanje lične sposobnosti u roku od pet dana od zaprimanja odluke o izboru, ugovorno tijelo donijelo je Odluku 5. 8. 2022. godine kojom se ugovor dodjeljuje drugorangiranom ponuđaču BTG d.o.o. Tomislavgrad u iznosu 23.751 KM. Budući da ni ovaj navedeni ponuđač, u ostavljenom roku nije dostavio tražene dokaze o ispunjavanju uslova, ugovorno tijelo je donijelo Odluku 23. 8. 2022. godine kojim je postupak predmetne nabavke poništen. Dom zdravlja je 29. 9. 2022. godine pokrenuo novi postupak nabavke goriva, procijenjene vrijednosti 46.800 KM. Komisija za predmetnu nabavku konstatovala je da su pristigle dvije tehnički prihvatljive ponude i to: Papić d.o.o. Tomislavgrad (46.622 KM) i BTG d.o.o. Tomislavgrad (46.679 KM). Nakon okončane e-aukcije, Ugovor je zaključen 6. 10. 2022. godine sa ponuđačem Papić d.o.o. Tomislavgrad u iznosu od 38.563 KM.

Revizijom su obuhvaćena dva direktna sporazuma, a koja se odnose na: najam i servisiranje printerja (3.790 KM) i zubotehničku opremu (7.008 KM) te je konstatovano da su ugovorene vrijednosti za dva uzorkovana postupka više za ukupno 1.030 KM u odnosu na procijenjene vrijednosti utvrđene Planom. **Procijenjena vrijednost za dva uzorkovana postupka iznosila je 9.770 KM, dok je nakon okončanja postupaka javne nabavke ugovoren 10.799 KM.**

Dom zdravlja nema uspostavljen sistem praćenja ukupne realizacije ugovora prema zaključenim ugovorima sa dobavljačima. Uvidom u realizaciju zaključenih ugovora i fakture iz testiranih uzoraka konstativali smo da je nabavka svježeg mesa za potrebe Doma zdravlja vršena na osnovu Ugovora koji je zaključen 16. 12. 2021. godine sa dobavljačem „Đugum“ d.o.o. Tomislavgrad na period od 12 mjeseci u iznosu od 2.293 KM, nakon što je proveden postupak nabavke putem direktnog sporazuma. **Od ovog dobavljača je nabavljeno 4.171 KM robe više u odnosu na vrijednost zaključenog ugovora.**

Planiranje nabavki izgradnje parkinga Doma zdravlja, te rekonstrukcije i adaptacije prostora Stomatološke službe izvršeno je a da prethodno nisu osigurane sve neophodne informacije s ciljem utvrđivanja procijenjene vrijednosti, tj. stvarnih troškova za konkretnе predmete javnih nabavki.

Na tendersku dokumentaciju za nabavku radova za rekonstrukciju i adaptaciju prostora Stomatološke službe uložene su dvije žalbe, što ukazuje da nije sačinjena shodno članu 53. Zakona o javnim nabavkama u kojem se, između ostalog, navodi da u tenderskoj dokumentaciji ugovorni organ daje potpune informacije o uslovima i postupku dodjele ugovora, koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće, tj. ponuda na stvarno konkurenckoj osnovi.

Također, prije pokretanja postupka i zaključivanja ugovora za izgradnju parkinga Dom zdravlja nije osigurao adekvatnu projektnu dokumentaciju, te konstatujemo da nisu stvoreni svi potrebni preduslovi kako bi izvođač izvodio radove u skladu sa odredbama ugovora. Izvođač radova nije se u potpunosti pridržavao ugovorenih rokova izvršenja radova, a Dom zdravlja nije postupio u skladu s ugovorom i nije aktivirao kaznenu odredbu uslijed prekoračenja ugovorenih rokova izvršenja radova.

Također, nisu provedene javne nabavke za usluge platnog prometa u 2022. godini.

Preporuke:

- *tendersku dokumentaciju sačinjavati u potpunosti u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima, kako bi sadržavala sve neophodne informacije na osnovu kojih ponuđači mogu pripremiti svoje ponude;*
- *nabavku roba, radova i usluga provoditi u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama, te poduzeti aktivnosti u skladu sa odredbama zaključenih ugovora u slučaju neispunjavanja preuzetih obaveza dobavljača.*

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima, Dom zdravlja je pokrenuo dvije tužbe protiv zaposlenih zbog nepoštovanja zaključenih ugovora o specijalizaciji u dijelu odredbi kojima je regulisana obaveza specijalizanta da nakon položenog specijalističkog ispita rade u Domu zdravlja dvostruko vrijeme trajanja specijalizacije. Zaključenim ugovorima o specijalizaciji predviđeno je da specijalizant mora vratiti cjelokupni iznos ukoliko prestane raditi prije isteka ugovorenog vremena, a koji je uložen u njegovog usavršavanje sa zakonskim kamatama u roku od 60 dana od dana nastanka obaveze.

Po osnovu tužbe koju je Dom zdravlja pokrenuo u septembru 2018. godine zbog nepoštovanja zaključenog Ugovora o specijalizaciji, Kantonalni sud u Livnu je 14. 2. 2022. godine donio pravosnažnu presudu u korist Dom zdravlja kojom je tuženi obavezan platiti tužitelju 126.884 KM i naknadu za troškove postupka u iznosu od 2.553 KM.

Također, po osnovu tužbe koju je Dom zdravlja pokrenuo u julu 2021. godine Kantonalni sud u Livnu je 12. 7. 2022. godine donio presudu u korist Dom zdravlja kojom je tuženi obavezan platiti tužitelju 172.718 KM i naknadu za troškove postupka u iznosu od 3.100 KM.

Obavljenom revizijom konstatovano je da knjigovodstveno nisu evidentirana potraživanja od ljekara specijalizanata zbog nepoštovanja zaključenih ugovora o specijalizaciji, niti prihodi po tom osnovu, što nije u skladu s Konceptualnim okvirom finansijskog izvještavanja i računovodstvenim načelom nastanka događaja. Računovodstveno načelo nastanka događaja prikazuje učinke transakcija i drugih događaja i okolnosti na ekonomski resurse i potraživanja izvještajnog subjekta u periodima u kojima ti učinci nastaju, čak i kada se uplate i isplate novca izvrše u nekom drugom periodu. Prihod se priznaje u bilansu uspjeha kad dođe do povećanja budućih ekonomskih koristi vezanih za povećanje imovine ili smanjenje obaveza, koje se može pouzdano izmjeriti. Iz navedenog proizilazi da je bilo potrebno priznati potraživanja i prihod u cijelosti u trenutku donošenja presude, odnosno u 2022. godini. To je imalo za posljedicu da su potraživanja na datum bilansa i prihodi za 2022. godinu potcijenjeni za 305.255 KM, što je uticalo i na finansijski rezultat.

Prema prezentiranim informacijama, protiv Doma zdravlja nema pokrenutih sporova.

Preporuka:

- prihode priznavati u bilansu uspjeha kada dođe do povećanja budućih ekonomskih koristi vezanih za povećanje imovine ili smanjenje obaveza, koje se može pouzdano izmjeriti, u skladu sa Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje.**

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu Dom zdravlja je 28. 9. 2023. godine dostavio komentar, bez dodatne dokumentacije.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi sa: odgođenim prihodima; obavezama po osnovu poreza i doprinosa prema Poreznoj upravi FBiH koje nisu knjigovodstveno evidentirane; okolnostima koje stvaraju sumnju u sposobnost Doma zdravlja da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem; i potraživanjima i prihodima po osnovu presuda zbog nepoštovanja ugovora o specijalizaciji koji nisu knjigovodstveno evidentirani.

Obrazloženja nisu prihvaćena jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, za što dajemo sljedeća pojašnjenja:

- u vezi odgođenih prihoda koji su preneseni sa revalorizacijskih rezervi bez vjerodostojne knjigovodstvene isprave u iznosu od 1.189.615 KM, u komentaru je navedeno da su za iznos odgođenih prihoda, zajedno sa timom iz eksterne revizije, utvrdili da pri prenosu državne imovine prilikom registracije ustanove kod Županijskog suda u Livnu evidencije po početnim pozicijama nisu urađene u skladu sa računovodstvenim politikama.**

Slaganjem prvog bilansa stanja, razlika koja se pojavila evidentirala se kao revalorizacijska rezerva (2000. godine), te nije evidentirana u skladu sa pravilima računovodstva. Upisom nekretnina u ZK Dom zdravlja je postao vlasnikom imovine, što za Dom zdravlja predstavlja prihod. S obzirom na to da se radi o nekretninama, prihod se priznaje kao odgođeni prihod za primljene donacije. Knjiženje je izvršeno u skladu sa preporukama eksternih revizora, te je, shodno MRS-u 8 – Računovodstvene politike, primjene računovodstvenih procjena i greške, izvršena korekcija, odnosno reklasifikacija dijela revalorizacijskog iznosa, koji se pojavio kao višak nepravilnog evidentiranja iz ranijeg perioda.

Konstatujemo da revizorskom timu, osim „Odluke direktorice o preknjižavanju revalorizacijskih rezervi na grupu konta dugoročna rezervisanja i razgraničenja, te usklađivanje osnovnog kapitala prema upisanom kapitalu u skladu sa Izvještajem revizije poslovanja u periodu od 2018. do 2020. godine“ od 31. 12. 2021. godine i Izvještaja revizije poslovanja za period od 2018. do 2020. godine, nije prezentovana dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo o kakvom poslovnom događaju i promjeni se radi i koja pruža dovoljne, adekvatne i kompletne dokaze o njihovim transakcijama, što nije u skladu sa članovima 8, 10. i 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. U vezi dijela komentara koji se odnosi na iskazivanje stalnih sredstava u skladu s računovodstvenim politikama, skrećemo pažnju da je obavljenom revizijom utvrđeno da Pravilnik o računovodstvenim politikama nije usklađen sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema u dijelu kojim se reguliše mjerjenje nakon početnog priznavanja dugotrajne materijalne imovine, za šta je data odgovarajuća preporuka. U vezi navoda da se prihod priznaje kao odgođeni prihod za primljene donacije, skrećemo pažnju na to da se za reklasifikovani dio odgođenih prihoda nisu ni provodila knjiženja u 2022. godini u smislu smanjenja odgođenog prihoda po osnovu obračunate amortizacije, u skladu sa MRS-om 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći;

- u vezi sa obavezama po osnovu poreza i doprinosa prema Poreznoj upravi FBiH koje nisu knjigovodstveno evidentirane, u komentaru je navedeno da Dom zdravlja osporava potraživanja Porezne uprave FBiH i da se ne slaže sa njihovim saldom, te da priznavanje ove potencijalne obaveze može uslijediti po pravosnažnosti sudske presude iz ovog osnova. Pored toga, Dom zdravlja navodi da je Federalno ministarstvo finansija 2019. godine poništilo sva rješenja Kantonalnog poreznog ureda Livno, te da je u augustu 2022. godine Porezna uprava FBiH poslala više rješenja o ograničavanju raspolaganja novčanim sredstvima na bankovnim računima i Rješenje o naplati porezne obaveze iz imovine poreznog obveznika, na koje je Dom zdravlja ponovo uložio žalbe za koje još uvijek nije donesena odluka.

Konstatujemo da je Dom zdravlja 17. 11. 2022. godine uputio Zahtjev Kantonalnom poreznom uredu Livno za usklađivanje knjigovodstvenog stanja. Po zaprimanju odgovora nije prezentirano da je Dom zdravlja izvršio usklađivanje stanja duga s evidencijama Porezne uprave FBiH, niti da je odgovorio Kantonalnom poreznom uredu Livno da osporava ove obaveze;

- u vezi okolnosti koje stvaraju sumnju u sposobnost Doma zdravlja da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem navedeno je da je eksterna revizija skrenula pažnju po ovom pitanju. Također, u komentaru se navodi da je Uprava pri sastavljanju finansijskih izvještaja izvršila procjenu sposobnosti Doma zdravlja da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu i procijenila da postoji značajna neizvjesnost da će Dom zdravlja nastaviti neograničeno poslovati u narednom razdoblju. Pored toga, navedeno je da se značajni gubici u poslovanju iz prethodnog perioda, iskazani u grupi kapitala, ne odražavaju na gubitke iznad visine kapitala zbog iznosa revalorizacionih rezervi, zbog čega je prepostavka da će uz podršku osnivača Dom zdravlja nastaviti poslovati u bliskoj budućnosti.

U vezi navedenog skrećemo pažnju da finansijski izvještaji ne sadrže objavu značajnih neizvjesnosti u skladu s tačkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, odnosno Bilješke uz Godišnje finansijske izvještaje nisu sačinjene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarada finansijskog izvještavanja. Također, u vezi podrške osnivača u Izvještaju je skrenuta pažnja na obaveze osnivača za pokriće akumuliranog gubitka, shodno Zakonu o ustanovama Hercegbosanske županije;

- u vezi sa potraživanjima i prihodima po osnovu presuda zbog nepoštovanja ugovora o specijalizaciji koji nisu knjigovodstveno evidentirani u komentaru je navedeno da ova potraživanja imaju tretman rezervisanja zbog sporova, s obzirom na to da je neizvjesna naplata, te se obrazlažu uslovi koji trebaju biti zadovoljeni da bi rezervisanja bila porezno priznati rashod. Osim toga, u komentaru se navodi da bi odliv novčanih sredstava trebao biti izvjestan, što znači da bi bilo poželjno pribaviti potvrdu advokata da postoji vjerovatnost djelimičnog ili potpunog gubitka sudskog spora.

Skrećemo pažnju na to da se u konkretnom slučaju radi o tužbama koje je pokrenuo Dom zdravlja zbog nepoštovanja zaključenih ugovora o specijalizaciji, koje su okončane u njegovu korist presudama Kantonalnog suda u Livnu donesenim u 2022. godini. Po osnovu presuda tuženi specijalizanti su u obavezi isplatiti Domu zdravlja utvrđeni dug i troškove postupka. Dakle, radi se o potraživanjima i povezanim prihodima. U skladu sa Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje prihod se priznaje u bilansu uspjeha kada dođe do povećanja budućih ekonomskih koristi vezanih za povećanje imovine ili smanjenje obaveza, koje se može pouzdano izmjeriti. Također, računovodstveno načelo nastanka događaja prikazuje učinke transakcija i drugih događaja i okolnosti na ekonomski resurse i potraživanja izvještajnog subjekta u periodima u kojima ti učinci nastaju, čak i kada se uplate i isplate novca izvrše u nekom drugom periodu.

Reviziju Doma zdravlja Tomislavgrad obavio je revizorski tim u sastavu: Sabina Muderizović – voditeljica tima, i Magdalena Kraljević – članica tima.

Voditeljica tima

Sabina Muderizović, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju
zavoda, fondova i agencija

Marijana Milićević, s. r.

V. PRILOZI

- 1. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

DOM ZDRAVLJA TOMISLAVGRAD

Naziv pravnog lica

Tomislavgrad, dr. Mije Ferića, br. 12

Sjedište i adresa pravnog lica

4281038160005

Identifikacioni broj za direktnе poreze

281038160005

Identifikacioni broj za indirektnе poreze

Djelatnosti opće medicinske prakse

Djelatnost

86.21

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

Raiffeisen Bank d.d. BiH

Naziv banke

028

Šifra opštine

1610000016730377

Broj računa

**IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA
(BILANS STANJA)**

na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
IMOVINA					
A.	Dugoročna imovina (002+009+014+015+020+021+022+023+024+025+028+033+034)		001	3.775.016	3.765.754
1.	Nekretnine, postrojenja i oprema (003 do 008)		002	3.768.878	3.758.447
1.1.	Zemljište		003	761.484	761.484
1.2.	Gradevinski objekti		004	2.515.673	2.574.400
1.3.	Postrojenja, oprema i namještaj		005	256.568	308.476
1.4.	Transportna sredstva		006	91.536	114.087
1.5.	Ostala dugoročna materijalna imovina		007	0	0
1.6.	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		008	143.617	0
2.	Imovina s pravom korištenja (010 do 013)		009	0	0
2.1.	Zemljište		010	0	0
2.2.	Gradevinski objekti		011	0	0
2.3.	Postrojenja i oprema		012	0	0
2.4.	Nematerijalna imovina		013	0	0
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine		014	0	0
4.	Nematerijalna imovina (016 do 019)		015	6.138	7.307
4.1.	Kapitalizirana ulaganja u razvoj		016	0	0
4.2.	Koncesije, patenti, licence i druga prava		017	0	0
4.3.	Ostala nematerijalna imovina		018	6.138	7.307
4.4.	Nematerijalna imovina u pripremi		019	0	0

1044512126

Kontrolni broj: 1044512126

str. 1 od 4

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
5.	Biološka imovina		020	0	0
6.	Ulaganja u zavisne subjekte		021	0	0
7.	Ulaganja u pridružene subjekte		022	0	0
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate		023	0	0
9.	Goodwill		024	0	0
10.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (026+027)		025	0	0
10.1.	Ulaganja u instrumente kapitala		026	0	0
10.2.	Obveznice, dati krediti i ostali dužnički instrumenti		027	0	0
11.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku (029 do 032)		028	0	0
11.1.	Depoziti kod banaka		029	0	0
11.2.	Dati krediti		030	0	0
11.3.	Obveznice		031	0	0
11.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		032	0	0
12.	Potraživanja po finansijskim najmovima		033	0	0
13.	Ostala imovina i potraživanja		034	0	0
B.	Odgodena porezna imovina		035	0	0
C.	Kratkoročna imovina (037+043+044+045+049+054+055+056+057+058+059)		036	562.737	308.459
1.	Zalihe (038 do 042)		037	7.240	11.756
1.1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		038	7.240	11.756
1.2.	Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge		039	0	0
1.3.	Gotovi proizvodi		040	0	0
1.4.	Roba		041	0	0
1.5.	Dati avansi		042	0	0
2.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja		043	0	0
3.	Ugovorna imovina		044	0	0
4.	Potraživanja od kupaca (046 do 048)		045	33.231	31.018
4.1.	Kupci - povezane strane		046	0	0
4.2.	Kupci u zemljji		047	33.231	31.018
4.3.	Kupci u inostranstvu		048	0	0
5.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku (050 do 053)		049	0	0
5.1.	Depoziti kod banaka		050	0	0
5.2.	Dati krediti		051	0	0
5.3.	Obveznice		052	0	0
5.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		053	0	0
6.	Potraživanja po finansijskim najmovima		054	0	0
7.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz izveštaj o dobiti ili gubitku		055	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Derivativni finansijski instrumenti		056	0	0
9.	Novac i novčani ekvivalenti (isključujući prekoračenja po bankovnim računima)		057	519.275	265.685
10.	Akontacija poreza na dobit		058	0	0
11.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja		059	2.991	0
D.	UKUPNO IMOVINA (001+035+036)		060	4.337.753	4.074.213
E.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		061	0	0
F.	UKUPNO IMOVINA I VANBILANSNA EVIDENCIJA (060+061)		062	4.337.753	4.074.213
KAPITAL					
1.	Vlasnički kapital (102+103+104+105+106)		101	13.188	13.188
1.1.	Dionički kapital		102	0	0
1.2.	Otkupljene vlastite dionice		103	0	0
1.3.	Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću		104	0	0
1.4.	Državni kapital		105	13.188	13.188
1.5.	Ostali oblici vlasničkog kapitala		106	0	0
2.	Dionička premija		107	0	0
3.	Rezerve (109+110)		108	0	0
3.1.	Statutarne rezerve		109	0	0
3.2.	Ostale rezerve		110	0	0
4.	Revalorizacione rezerve (112+113+114)		111	760.376	760.376
4.1.	Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu		112	760.376	760.376
4.2.	Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		113	0	0
4.3.	Ostale revalorizacione rezerve		114	0	0
5.	Dobit (116+117)		115	118.516	8.249
5.1.	Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda		116	8.249	8.249
5.2.	Dobit tekućeg perioda		117	110.267	0
6.	Gubitak (119+120)		118	649.066	649.066
6.1.	Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih perioda		119	649.066	649.066
6.2.	Gubitak tekućeg perioda		120	0	0
7.	Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva (101+107+108+111+115-118)		121	243.014	132.747
8.	Kapital koji pripada vlasnicima manjinskih interesa		122		
A.	UKUPNO KAPITAL (121+122)		123	243.014	132.747
OBAVEZE					
B.	Dugoročne obaveze (125+130+131+132)		124	2.175.186	1.899.312
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (126+127+128+129)		125	0	0
1.1.	Obaveze po uzetim kreditima		126	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Obaveze po osnovu najmova		127	0	0
1.3.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		128	0	0
1.4.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		129	0	0
2.	Odgodeni prihod		130	2.175.186	1.899.312
3.	Rezervisanja		131	0	0
4.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		132	0	0
C.	Odgodene porezne obaveze		133	1.227.805	1.254.352
D.	Kratkoročne obaveze (135+142+143+144+145+146+147)		134	691.748	787.802
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (136+137+138+139+140+141)		135	287.004	359.971
1.1.	Obaveze prema dobavljačima		136	287.004	359.971
1.2.	Ugovorne obaveze		137	0	0
1.3.	Obaveze po uzetim kreditima		138	0	0
1.4.	Obaveze po osnovu najmova		139	0	0
1.5.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		140	0	0
1.6.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		141	0	0
2.	Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		142	0	0
3.	Derivativni finansijski instrumenti		143	0	0
4.	Odgodeni prihod		144	0	0
5.	Rezervisanja		145	0	0
6.	Obaveze za porez na dobit		146	0	0
7.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		147	404.744	427.831
E.	UKUPNO OBAVEZE (124+133+134)		148	4.094.739	3.941.466
F.	UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE (123+148)		149	4.337.753	4.074.213
G.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		150	0	0
H.	UKUPNO KAPITAL, OBAVEZE I VANBILANSNA EVIDENCIJA (149+150)		151	4.337.753	4.074.213

Tomislavgrad, 27.02.2023.

Mjesto i datum

LANDEKA (SLAVKO) LJUBICA

Certificirani računovoda

CR-6418/5

Broj licence

Ivana Živković

Direktor

M.P.

Kontrolni broj: 1044512126

str. 4 od 4

DOM ZDRAVLJA TOMISLAVGRAD

Naziv pravnog lica
Tomislavgrad, dr. Mije Ferića, br. 12
Sjedište i adresa pravnog lica

Djelatnosti opće medicinske prakse

Djelatnost
Raiffeisen Bank d.d. BiH
Naziv banke
1610000016730377
Broj računa

4281038160005

Identifikacioni broj za direktnе poreze

281038160005

Identifikacioni broj za indirektnе poreze

86.21

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

028

Šifra opštine

**IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD
(BILANS USPJEHA)**

za period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	BILANS USPJEHA				
A.	Prihodi iz ugovora s kupcima (202+206+210)		201	3.634.767	4.099.332
1.	Prihodi iz ugovora sa povezanim stranama (203 do 205)		202	0	0
1.1.	Prihodi od prodaje robe		203	0	0
1.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		204	0	0
1.3.	Prihodi od pruženih usluga		205	0	0
2.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na domaćem tržištu (207 do 209)		206	3.634.767	4.099.332
2.1.	Prihodi od prodaje robe		207	0	0
2.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		208	3.634.767	4.099.332
2.3.	Prihodi od pruženih usluga		209	0	0
3.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na inostranom tržištu (211 do 213)		210	0	0
3.1.	Prihodi od prodaje robe		211	0	0
3.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		212	0	0
3.3.	Prihodi od pruženih usluga		213	0	0
B.	Ostali prihodi i dobici (215+230+241+242+243+244+245+246+247+251)		214	1.117.103	857.660
1.	Dobici od dugoročne nefinansijske imovine (216 do 229)		215	0	195
1.1.	Neto dobici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		216	0	0

1122976093

Kontrolni broj: 1122976093

str. 1 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		217	0	0
1.3.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nije bilo postojećih revalorizacionih rezervi		218	0	0
1.4.	Neto dobici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		219	0	0
1.5.	Neto povećanja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		220	0	0
1.6.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		221	0	0
1.7.	Neto dobici od otuđenja nematerijalne imovine		222	0	195
1.8.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		223	0	0
1.9.	Neto dobici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		224	0	0
1.10.	Neto dobici od otuđenja biološke imovine		225	0	0
1.11.	Neto povećanja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		226	0	0
1.12.	Neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti biološke imovine		227	0	0
1.13.	Neto dobici od dugoročne imovine namijenjene prodaji		228	0	0
1.14.	Ostali neto dobici od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		229	0	0
2.	Dobici od finansijske imovine (231 do 240)		230	0	0
2.1.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po amortizovanom trošku		231	0	0
2.2.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		232	0	0
2.3.	Neto dobici od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		233	0	0
2.4.	Neto dobici od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		234	0	0
2.5.	Neto dobici od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		235	0	0
2.6.	Neto povećanja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		236		
2.7.	Neto dobici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		237	0	0
2.8.	Neto dobici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		238	0	0
2.9.	Neto dobici od reklassifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		239	0	0
2.10.	Ostali neto dobici od finansijske imovine		240	0	0
3.	Neto otpuštanja rezervisanja		241	0	0
4.	Neto dobici od trgovanja derivatima		242	0	0
5.	Prihodi od prodaje materijala, neto		243	0	0
6.	Viškovi i ostala pozitivna uskladjenja zaliha		244	0	0
7.	Prihodi od dividendi		245	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	246			
9.	Finansijski prihodi (248+249+250)	247		0	8.383
9.1.	Prihodi od kamata	248		0	0
9.2.	Neto pozitivne kursne razlike	249		0	0
9.3.	Ostali finansijski prihodi	250		0	8.383
10.	Ostali prihodi i dobici	251	1.117.103	849.082	
C.	Ukupno prihodi (201+214)	252	4.751.870	4.956.992	
D.	Poslovni rashodi (254+255+256+257+258+262+269+270)	253	4.606.435	4.506.791	
1.	Nabavna vrijednost prodate robe	254		0	0
2.	Promjene u zalihamama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u toku, neto (+) / (-)	255		0	0
3.	Troškovi sirovina i materijala	256	333.718	448.916	
4.	Troškovi energije i goriva	257	153.339	104.720	
5.	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (259 do 261)	258	3.693.556	3.564.497	
5.1.	Bruto plaće zaposlenih	259	3.019.093	2.853.351	
5.2.	Ostale naknade zaposlenih	260	448.430	441.576	
5.3.	Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora	261	226.033	269.570	
6.	Amortizacija (263 do 268)	262	195.410	166.737	
6.1.	Nekretnine, postrojenja i oprema	263	193.800	166.737	
6.2.	Investicijske nekretnine	264	0	0	
6.3.	Imovina s pravom korištenja	265	0	0	
6.4.	Nematerijalna imovina	266	1.610	0	
6.5.	Biološka imovina	267	0	0	
6.6.	Ostala dugoročna imovina po osnovu ugovora sa kupcima	268	0	0	
7.	Troškovi primljenih usluga	269	131.695	104.782	
8.	Ostali poslovni rashodi i troškovi	270	98.717	117.139	
E.	Ostali rashodi i gubici (272+287+298+299+300+301+302+303+304+308)	271	35.168	14.824	
1.	Gubici od dugoročne nefinansijske imovine (273 do 286)	272		0	0
1.1.	Neto gubici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme	273		0	0
1.2.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	274		0	0
1.3.	Neto gubici od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nema postojećih revalorizacionih rezervi	275		0	0
1.4.	Neto gubici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine	276		0	0
1.5.	Neto smanjenja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti	277		0	0
1.6.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina	278		0	0
1.7.	Neto gubici od otuđenja nematerijalne imovine	279		0	0
1.8.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine	280		0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.9.	Neto gubici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja	281		0	0
1.10.	Neto gubici od otuđenja biološke imovine	282		0	0
1.11.	Neto smanjenja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti	283		0	0
1.12.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti biološke imovine	284		0	0
1.13.	Neto gubici od dugoročne imovine namijenjene prodaji	285		0	0
1.14.	Ostali neto gubici od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine	286		0	0
2.	Gubici od finansijske imovine (288 do 297)	287		0	11.819
2.1.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po amortizovanom trošku	288		0	11.819
2.2.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	289		0	0
2.3.	Neto gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku	290		0	0
2.4.	Neto gubici od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	291		0	0
2.5.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku	292		0	0
2.6.	Neto smanjenja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	293		0	0
2.7.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	294		0	0
2.8.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	295		0	0
2.9.	Neto gubici od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela	296		0	0
2.10	Ostali neto gubici od finansijske imovine	297		0	0
3.	Troškovi rezervisanja, neto	298		0	0
4.	Neto gubici od trgovanja derivatima	299		0	0
5.	Rashodi od prodaje materijala, neto	300		0	0
6.	Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha	301		19	1.122
7.	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	302			
8.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a	303		0	0
9.	Finansijski rashodi (305 do 307)	304		34.750	1.883
9.1.	Rashodi od kamata	305		34.326	0
9.2.	Neto negativne kursne razlike	306		0	0
9.3.	Ostali finansijski rashodi	307		424	1.883
10.	Ostali rashodi i gubici	308		399	0
F.	Ukupno rashodi (253+271)	309	4.641.603	4.521.615	
G.	Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (252-309)	310	110.267	435.377	
H.	Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (309-252)	311	0	0	
I.	Porez na dobit (313+314)	312	0	0	
1.	Tekući porez na dobit	313		0	
2.	Odgodeni porez na dobit (315-316+317-318)	314		0	0
2.1.	Efekat smanjenja odgodene porezne imovine	315		0	0

Kontrolni broj: 1122976093

str. 4 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
2.2.	Efekat povećanja odgodene porezne imovine		316	0	0
2.3.	Efekat povećanja odgodenih poreznih obaveza		317	0	0
2.4.	Efekat smanjenja odgodenih poreznih obaveza		318	0	0
J.	Dobit iz redovnog poslovanja (310-312)		319	110.267	435.377
K.	Gubitak iz redovnog poslovanja (311+312)		320	0	0
L.	Dobit ili gubitak od obustavljenog poslovanja		321	0	0
M.	Dobit (319+321)		322	110.267	435.377
N.	Gubitak (320-321)		323	0	0
IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU					
O.	Ostali ukupni rezultat (325+331)		324	0	0
1.	Stavke koje mogu biti reklassifikovane u bilans uspjeha (326+327+328+329-330)		325	0	0
1.1.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		326	0	0
1.2.	Efekti proistekli iz transakcija zaštite ("hedging")		327	0	0
1.3.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		328	0	0
1.4.	Ostale stavke koje mogu biti reklassifikovane u bilans uspjeha		329	0	0
1.5.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		330	0	0
2.	Stavke koje neće biti reklassifikovane u bilans uspjeha (332+333+334+335+336+337-338)		331	0	0
2.1.	Revalorizacija zemljišta i građevina		332	0	0
2.2.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		333	0	0
2.3.	Aktuarski dobici/(gubici) od planova definiranih primanja		334	0	0
2.4.	Dobici ili gubici po osnovu preračunavanja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja		335	0	0
2.5.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		336	0	0
2.6.	Ostale stavke koje neće biti reklassifikovane u bilans uspjeha		337	0	0
2.7.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		338	0	0
P.	UKUPNI REZULTAT (322-323+324)		339	110.267	435.377
Zarada po dionici					
a) Osnovna zarada po dionici			340	0	0
b) Razrijedena zarada po dionici			341	0	0
Dobit/(gubitak) koja pripada:					
a) Vlasnicima matičnog društva			342	110.267	435.377
b) Vlasnicima manjinskih interesa			343		
Ukupni rezultat koji pripada:					
a) Vlasnicima matičnog društva			344	110.267	435.377
b) Vlasnicima manjinskih interesa			345		

Tomislavgrad, 27.02.2023.

Mjesto i datum

Kontrolni broj: 1122976093

LANDEKA (SLAVKO) LJUBICA

Certificirani računovođa

CR-6418/5

Ivana Živković

M.P.

Direktor

str. 5 od 5

DOM ZDRAVLJA TOMISLAVGRAD

Naziv pravnog lica
Tomislavgrad, dr. Mije Ferića, br. 12
 Sjedište i adresa pravnog lica

4281038160005

Identifikacioni broj za direktnie poreze

281038160005

Identifikacioni broj za indirektnie poreze

Djelatnosti opće medicinske prakse

Djelatnost
Raiffeisen Bank d.d. BiH
 Naziv banke
1610000016730377
 Broj računa

86.21

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

028

Šifra opštine

**IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
 (IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA)**
 (Direktna metoda)
 na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
1. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNih AKTIVNOSTI						
1.1.	Prilivi od kupaca		(+)	401	3.023.143	2.968.131
1.2.	Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenima		(-)	402	-3.369.068	0
1.3.	Odlivi po osnovu plaćanja dobavljačima, po osnovu poslovnih aktivnosti		(-)	403	-899.728	-855.877
1.4.	Odlivi po osnovu ostalih troškova, nastalih po osnovu poslovnih aktivnosti		(-)	404	-265.941	0
1.5.	Odlivi po osnovu plaćanja poreza na dobit		(-)	405	0	0
1.6.	Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti		(+)	406	1.790.368	0
1.7.	Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti		(-)	407	-25.184	-1.935.180
A.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u poslovnim aktivnostima (401 do 407)		(+) (-)	408	253.590	177.074
2. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI						
2.1.	Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme		(-)	409	0	0
2.2.	Prilivi po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(+)	410	0	0
2.3.	Odlivi po osnovu kupovine investicijskih nekretnina		(-)	411	0	0
2.4.	Prilivi po osnovu prodaje investicijskih nekretnina		(+)	412	0	0
2.5.	Odlivi po osnovu kupovine nematerijalne imovine		(-)	413	0	0
2.6.	Prilivi po osnovu prodaje nematerijalne imovine		(+)	414	0	0

1655326684

Kontrolni broj: 1655326684

str. 1 od 3

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
2.7.	Odlivi po osnovu kupovine biološke imovine		(-)	415	0	0
2.8.	Prilivi po osnovu prodaje biološke imovine		(+)	416	0	0
2.9.	Prilivi po osnovu prodaje dugoročne imovine namijenjene prodaji		(+)	417	0	0
2.10.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(-)	418	0	0
2.11.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(+)	419	0	0
2.12.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(-)	420	0	0
2.13.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(+)	421	0	0
2.14.	Ulaganja u ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku		(-)	422	0	0
2.15.	Prilivi od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku		(+)	423	0	0
2.16.	Primljena kamata i prihod od finansijskog najma		(+)	424	0	0
2.17.	Naplaćena potraživanja od finansijskog najma		(+)	425	0	0
2.18.	Naplaćena potraživanja od finansijskog podnajma		(+)	426	0	0
2.19.	Kupovina udjela u zavisnim društvima		(-)	427	0	0
2.20.	Prilivi od otuđenja udjela u zavisnim društvima		(+)	428	0	0
2.21.	Kupovina udjela u pridruženim društvima		(-)	429	0	0
2.22.	Prilivi od otuđenja udjela u pridruženim društvima		(+)	430	0	0
2.23.	Kupovina udjela u zajedničkim poduhvatima		(-)	431	0	0
2.24.	Prilivi od otuđenja udjela u zajedničkim poduhvatima		(+)	432	0	0
2.25.	Primljene dividende		(+)	433	0	0
2.26.	Prilivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima		(+)	434	0	0
2.27.	Odlivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima		(-)	435	0	0
2.28.	Ostali prilivi iz ulagačkih aktivnosti		(+)	436	0	0
2.29.	Ostali odlivi iz ulagačkih aktivnosti		(-)	437	0	0
B.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u ulagačkim aktivnostima (409 do 437)		(+)(-)	438	0	0
3.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI					
3.1.	Prilivi od emisije dionica / uplaćeni vlasnički kapital		(+)	439	0	0
3.2.	Sticanje vlastitih dionica		(-)	440	0	0
3.3.	Prilivi od prodaje stečenih vlastitih dionica		(+)	441	0	0
3.4.	Isplaćene dividende		(-)	442	0	0
3.5.	Prilivi od uzetih kredita		(+)	443	0	88.611
3.6.	Otplata glavnice uzetih kredita		(-)	444	0	0
3.7.	Otplata kamate po uzetim kreditima		(-)	445	0	0
3.8.	Otplata glavnice po najmovima		(-)	446	0	0
3.9.	Otplata kamate po najmovima		(-)	447	0	0
3.10.	Prilivi po osnovu izdatih dužničkih instrumenata		(+)	448	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+) / (-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
3.11.	Odlivi po osnovu otplate izdatih dužničkih instrumenata		(-)	449	0	0
3.12.	Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti		(+)	450	0	0
3.13.	Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti		(-)	451	0	0
C.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima (439 do 451)		(+) (-)	452	0	88.611
4.	NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA (A+B+C)		(+) (-)	453	253.590	265.685
5.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA		(+) (-)	454	265.685	0
6.	EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA		(+) (-)	455	0	
7.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (4+5+6)		(+) (-)	456	519.275	265.685

Tomislavgrad, 27.02.2023.

Mjesto i datum

LANDEKA (SLAVKO) LJUBICA

Certificirani računovoda

CR-6418/5

Broj licence

M.P.

Ivana Živković

Direktor

DOM ZDRAVLJA TOMISLAVGRAD

Naziv pravnog lica

Tomislavgrad, dr. Mije Ferića, br. 12

Sjedište i adresa pravnog lica

4281038160005

Identifikacioni broj za direktnе poreze

281038160005

Identifikacioni broj za indirektnе poreze

Djelatnosti opće medicinske prakse

Djelatnost

86.21

Šifra djelatnosti po KDBIH 2010

Raiffeisen Bank d.d. BiH

Naziv banke

028

Šifra opštine

1610000016730377

Broj računa

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

Tomislavgrad

Mjesto

LANDEKA (SLAVKO) LJUBICA

Certificirani računovoda

Ivanka Živković

Direktor

27.02.2023.

Datum

CR-6418/5

Broj licence

034/356-121

Kontakt

Kontrolni broj: 1899196656554175

1899196656554175

str. 1 od 2

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
za period koji završava na dan 31.12.2022. godine

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Oznaka za AOP	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG DRUŠTVA								UKUPNO (3+4+5+6+7+8+ 9)	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MANJINSKIH INTERESA	UKUPNI KAPITAL (10+11)			
		Dionički kapital		Reserve	Revalorizacijske rezerve za nekretnine, postrojenja i opreme	Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjereno po fer vrijednosti kroz ostali slupni rezultat	Ostale revalorizacijske rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit / (nepušteni gubitak)							
		Vlasnički udjeli	Dionička pravila												
		Ostali vlasnički kapital													
1. Stanje na dan 31.12.2020. godine	901	13.180	0	0	768.376	0	0	-640.817	132.747						
2. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	902	0	0	0	0	0	0	0	0						
3. Efekti retroaktivnog prepravljanja imena primatelja u skladu sa MRS 8	903	0	0	0	0	0	0	0	0						
4. Ponevovo izkazano stanje na dan 31.12.2020. odnosno 01.01.2021. (901+902+903)	904	13.180	0	0	768.376	0	0	-640.817	132.747						
5. Dobit / (gubitak) za period	905	0	0	0	0	0	0	435.377	435.377						
6. Ostali ukupni rezultat za period	906	0	0	0	0	0	0	0	0						
7. Ukupni rezultat (905+906)	907	0	0	0	0	0	0	435.377	435.377						
8. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	908	0	0	0	0	0	0	0	0						
9. Stanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	909	0	0	0	0	0	0	0	0						
10. Objavljene dividende	910	0	0	0	0	0	0	0	0						
11. Drugi oblici raspoređeni dobiti i polovične gubitke	911	0	0	0	0	0	0	-435.377	-435.377						
12. Ostale promjene	912	0	0	0	0	0	0	0	0						
13. Stanje na dan 31.12.2021. godine (904+907+908-909-910+911+912)	913	13.180	0	0	768.376	0	0	-640.817	132.747						
14. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	914	0	0	0	0	0	0	0	0						
15. Efekti retroaktivnog prepravljanja imena primatelja u skladu sa MRS 8	915	0	0	0	0	0	0	0	0						
16. Ponevovo izkazano stanje na početku perioda 01.01.2021. godine (913+914+915)	916	13.180	0	0	768.376	0	0	-640.817	132.747						
17. Dobit / (gubitak) za godinu	917	0	0	0	0	0	0	110.267	110.267						
18. Ostali ukupni rezultat za godinu	918	0	0	0	0	0	0	0	0						
19. Ukupni rezultat (917+918)	919	0	0	0	0	0	0	110.267	110.267						
20. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	920	0	0	0	0	0	0	0	0						
21. Stanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	921	0	0	0	0	0	0	0	0						
22. Objavljene dividende	922	0	0	0	0	0	0	0	0						
23. Drugi oblici raspoređeni dobiti i polovične gubitke	923	0	0	0	0	0	0	0	0						
24. Ostale promjene	924	0	0	0	0	0	0	0	0						
25. Stanje na kraju perioda na dan 31.12.2022. godine (916+919+920-921-922+923+924)	925	13.180	0	0	768.376	0	0	-530.550	243.014						

Kontrolni broj: 1899196656554175

str. 2 od 2

Adresa: dr. Mije Ferića 12, Bosna i Hercegovina
Tel: +387 34 356 - 123, Fax: +387 34 356 - 124
dz-tomislavgrad@tel.net.ba, I. D. 4281038160005

Datum: 27.9.2023.
Broj: 989/9-1/23

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA UPRAVE

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI 2580) se daje u vezi sa vašom finansijskom revizijom revizijom **Dom zdravlja Tomislavgrad za 2022. godinu**, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Izjava se daje takođe sa svrhom potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Dom zdravlja Tomislavgrad** u svim materijalno značajnim aspektima uskladene sa nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (*po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bi smo se odgovarajuće informirali*):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Značajne prepostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti su razumne i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana su adekvatno računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Svi događaji nakon datuma finansijskih izvještaja i za koje Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja zahtijevaju prepravljanje ili objavljivanje bili su prepravljeni ili objavljeni.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvrijedivanja imovine.
- Poduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava, za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.

- Nabavke roba, usluga i radova smo proveli u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i osiguravanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupli smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentirane su u finansijskim izvještajima.
- Omogućili smo vam:
 - Pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja.
 - Pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku pokrenutih protiv **Doma zdravlja Tomislavgrad** i pokrenutih od strane **Doma zdravlja Tomislavgrad**, procjene ishoda tih sporova, kao i procjenu rezerviranja za iste.
 - Pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama.
 - Dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije.
 - Neograničen pristup osobama u **Dому zdravlja Tomislavgrad** za koje ste vi utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Dali smo vam sve značajne informacije vezane za finansijske izvještaje koje zahtijevaju odredbe važećih zakonskih i drugih relevantnih propisa kojima je isto utvrđeno.
- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet subjektovih povezanih stranaka i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo vam sve informacije u vezi sa prijevarom i sumnjom da ona postoji za koje imamo saznanja i koja može uticati na instituciju, a uključuje:
 - Rukovodstvo
 - Zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli
 - Ostale, u situacijama gdje prijevara može imati materijalno značajan efekat na finansijske izvještaje.

